

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennytte forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indbudssekskrift

til

den offentlige Examens

i

det von Westenske Institut.

Bed

H. G. Bohr,
Skolens Bestyrer.

Indhold: 1) Om en Afgangsexamen for Realskolen.
2) Skole-Esterretninger for Skoleaaret 1851—52.

Kjøbenhavn.

Trykt hos J. G. Salomon, Prebaggerstræde 77.

1852.

Om en Afgangsexamen for Realskolen.

I min Indbydelse til det v. Westenske Instituts aarlige Examen for Aaret 1850, optog jeg en Ansøgning til det Høje Ministerium for Kirke- og Undervisningsvæsen, hvori jeg efter en Motivering, der særligt støttede sig til det v. Westenske Instituts Historie, androg paa: at det maatte behage det Høje Ministerium at forlunde mig Bemyndigelse til for min Bestyrelsesstid af det v. Westenske Institut, at afholde en Afgangsexamen for Realskolen, under den offentlige Kontrol, som det Høje Ministerium nærmere maatte bestemme, og at denne Afgangsexamen maatte medføre for de Disciple, der bestode Prøven, de samme Rettigheder, der tilkomme dem, som have underkastet sig den almindelige Forberedelsesexamen ved Universitetet. Men ved Ministeriets Skrivelse af 9de October 1850, indrykket i forrige Aars Examensprogram, blev mig meddelt, „at dette Anliggendes Afgjørelse maatte stilles i Vero, indtil Ordningen af Realskolevæsenet i det Hele og dets Forhold til de høiere Undervisningsanstalter og de specielle Fagskoler, kunde finde Sted ved Lov“.

At min Ansøgning blev afflaaet, havde altsaa nærmest sin Grund i, at Ministeriet onskede at forelægge en Lov, der

skulde ordne Undervisningsvæsenet i det Hele: under denne Lov vilde enhver administrativ Bestemmelse kunde støtte den hele Organismes Udvikling, medens det var at befrygte, at en Anordning i en enkelt Retning, førend denne organiske Lov udkom, snarere vilde skade end gavne, snarere virke hemmende og standsende end befordre Skolevæsenets frie Udvikling, idet det ikke var umuligt, at en Administrationsbestemmelse, omkring hvilken et helt Skoleliv maafee havde begyndt at slutte sig, ved den „organiske Lov“ aften maatte sættes ud af Virksomhed. Til denne almindelige Indvending mod Bevilgelsen af en Realstoleramen ad den administrative Bei er maafee ogsaa traadt flere rent praktiske Vanskeligheder. Det var umuligt at indromme een Skole Ret til med et offentligt Præg at dimittere sine Realdisciple, uden at den samme Rettighed maatte meddeles alle andre Skoler, der virkede under samme eller lignende Forhold. Saaledes vilde ikke blot i Kjøbenhavn den ene Skole efter den anden gjøre Fordring paa den Ret at afholde en selvstændig Realstoleramen, men ogsaa fra Provindsbyerne vilde komme Anmodninger i samme Retning. Og hvor var Grænden for at bevilge denne Rettighed, hvis letfindige Benyttelse kunde sætte den hele Realdannelsel i Fare for at blive hul og overfladisk, formel og indholdslos? Hvor skulde Staten kunne sikre sig en fuldstændig og energisk Kontrol med en saadan Eramen, der samtidig skulde afholdes maafee i Ronne og Tønningen, i Aalborg og Nykøbing? Og selv om Kultusministeren havde villet paatage sig Ansvaret trods alle Vanskeligheder og Betenkelskaber, vilde Sagen dermed maafee ikke være afgjort. Ophævelsen af den almindelige Forberedelseseramen, der ifølge Universitetsdirectionens Bekendtgjørelse af 14de Sep-

tember 1838 er en Forberedelsesprøve ikke blot for Polytechnikere og Jurister, men ogsaa for Pharmaceuter, Forstmænd og Veterinærer, kunde synes for en Del at henhøre under Indenrigsministerens Administration; saaledes skulde begge disse høje Embedsmænd være enige om en Forholdsregel, hvis Maade var betænklig, hvis Resultat var usikkert, og hvis Nødvendighed ikke syntes tilstrækkelig given.

Saaledes har jeg opfattet Motiverne til Ministeriets Aflag. Og dog kan jeg ikke undlade at vende tilbage til en Sag, hvis Afgjørelse ved Lov endnu er forbeholdt en ubestemt Fremtid, og hvis Droftelse ligger mig paa Hjerte, saavel med Hensyn til det almindelige Spørgsmaal som med Hensyn til dets Anvendelse paa den Skole, hvis Udvikling jeg har gjort til mit Livs Opgave.

Den almindelige Forberedelsesexamen, paabudt og ordnet ved Universitetsdirektionens Besjendigelse af 14de September 1838, er den eneje almindelige Forberedelsesprøve, hvorved Staten har stæbt at sikre sig den tilbørlige Modenhed hos de Mænd, der „uden at være akademiske Borgere“ agte at indstille sig til polytechnisk Examen, juridisk Examen for Ustuderede, pharmaceutisk Examen, fuldstændig Forst-examen og fuldstændig Veterinær-examen. Fordringerne ved denne Modenhedsprøve ere følgende. Der examineres: a) i Modersmalet enten Dansk eller Tysk; b) i Geographi og Fædrelandets Historie; c) i Arithmetik og Geometri; d) i Tysk; e) Polytechnikere og Forststude-rende proves tillige i Fransk, Pharmaceuter tillige i Latin. Med Hensyn til sidstnævnte Gjenstand fordres alene saamegen Kundskab, som kan erhverves ved at gjennemgaae en god latinisk Chrestomathi. I Modersmalet gives en let skrift-

lig Opgave af saadant Indhold, at ethvert dannet Menneske ved egen Eftertanke vil kunne besvare den. Ligeledes gives en skriftlig Opgave i Historien. Tørrigt examineres blot mundtligt, dog saaledes, at de Forststudende og Veterinæreleverne tillige faae en skriftlig Opgave i Mathematik og de Forstnævnte en skriftlig Opgave til Oversættelse fra Dansk til Tydsk, eller, dersom deres Modersmaal er Tydsk, fra Tydsk til Dansk.

Saaledes ere de Forderinger opstillede, der gjøres ved den bestaaende Realxamen ved Københavns Universitet. Bekjendtgjørelsen synes nærmest at have tilsigtet, at Examnanden ved den almindelige Forberedelsesexamens skulde være i Besiddelse af visse Færdigheder, der kunde komme ham til Nutte i det daglige Liv; han skal aflægge Prøve paa Kundskab i de Sprog, der bruges indenfor Rigets Grændser i daglig Tale, i Handel og Vandret; Polytechnikere og Forststudende proves tillige i Franss, hvorved vel nærmest er tænkt paa at give dem Anledning til at gjøre sig bekjendte med et Sprog, hvis Literatur er saa righoldig for deres Fag; Pharmaceuternes latinske Prøve eraabenhbart lagt an paa at gjøre dem Kunstudtrykkene i deres Fag tilgjængelige. Dersom Bekjendtgjørelsen havde tilsigtet at lade disse Examensfag tilligemed „Arithmetik og Geometri“ fremtræde som Dannelsesmidler, dersom man havde ønsket ved Indrettelsen af den almindelige Forberedelsesexamens at give Anledning til at Kundskaben i de nævnte Sprog og i Mathematiken, blev mere almindelig og mere dannende, burde Omsfanget og Graden af de Kundskaber, man fordrerede, være angivet med saa stor Bestemthed som muligt, burde endvidere Examinationsmaaden være noiere fastsat. Ved at overlade dette til den

examinerende Professors Skjøn, har man sat ham i den største Forlegenhed, da han ikke kan vide, hvilken Maalestof han bør anlægge for Examinandens Kundskaber; han kan ikke rejecere selv den største Middelmaadighed, han kan ikke udmærke den Dygtigere; det tydste, det franske, det latinske Sprog maa under disse Forhold skrumpe ind til aldeles betydningeløse Examinationsfag, hvortil Kandidaten ingen synnerlig Forberedelse behover. Ogsaa Kundskab i Historien er i Examensføringerne opstillet som en praktisk Færdighed: Examanden skal have Kjendskab til „Fædrelandets Historie“, naturligvis for at han engang i Tiden skal kunne finde sig bedre tilrette i de hjemlige Forhold; Bekjendtgjørelsen har ligesom med Magt vortsaaret det Dannelsesmiddel, der laa den nærmest for Haanden, idet den udtrykkelig har udelukket fra Prøven Kundskab i den almindelige Verdenshistorie. Fædrelandets Historie vil blive tomme Sagn eller en Række ligegyldige Kjendsgjerninger, dersom den ikke sættes i den nødvendige Forbindelse med det øvrige Nordens, det øvrige Europas, den øvrige Verdens Historie.

Dersom den almindelige Forberedelsesprøve skal betragtes som en Prøve ikke blot paa praktiske Færdigheder, men paa den Modenhed, der gjør Examanden det muligt med den tilbørlige Hylde at uddanne sig videre i den specielle Næring, han tilsigter, vil den skriftlige Opgave i Modersmaalet, saaledes som ogsaa Bekjendtgjørelsens Ord antyde, indtage den første Rang. Her er Prøvens Beskaffenhed nærmere angivet ved den Bestemmelse: „at der skal gives en let skriftlig Opgave af saadant Indhold, at ethvert dannet Menneske ved egen Eftertanke vil kunne besvare den.“ Men ved Afleggelsen af denne Prøve indtræder den Banskelighed, at der

aldeles intet Indhold er forudsat for Examinandens Kundstaber. Det sædrelæncts-historiske Stof er udelukket ved den jærfilte skriftlige Opgave; det vil altsaa være en Umulighed at stille Kandidaten en saadan Opgave, han ifølge sin Dannelse maa kunne besvare. Man har forgjæves taget sin Tilflugt til Opgaver af Moralen, af den naturlige Ret, af Theologien; Spørgsmaalets Besvarelse maa efter de givne Forudsætninger udarte til en tom Formalisme; man kunde endogsaa sige, at den største Dannelse hos Examinanden allersnarest vilde vise sig i at undlade at besvare en Opgave, med hvil Indhold han var ubekjendt; han vilde derved i det Mindste vise en Erfjendelse af Stilens Betydning og Værd. Saaledes er i Gjerningen den skriftlige Opgave i Modersmaalet svunden ind til en Retskrivningsprøve, og det er naturligt at de bedommende Professorer netop i Følelsen af Prøvens øvrige Ubetydelighed, bedomme Retskrivningen med en Rigorisme, der atter bidrager til at stille Prøven i Modersmaalet ved den almindelige Forberedelsesexamens i et ganske seregent og ugunstigt Forhold til de andre Prøver i den danske Stil, der afslægges ved Universitetet og de militære Akademier.

At den almindelige Forberedelsesexamens ikke kan tilfredsstille Realskolen som en Afgangsprøve, troer jeg ved disse Anhændinger at have godtgjort. For paa den tydeligste og fortæste Maade at fremstille min Formening om denne Prøves Utilstrækkelighed, vil jeg her vedføje et Udkast til en Afgangsprøve for det v. Westenske Instituts Realdisciple, saaledes som jeg i en Ansøgning af 6te Juli 1850 anbefalede det til Ministeriet for Undervisningsvæsenet.

Afgangsprøven bliver dels skriftlig, dels mundtlig.

A. Skriftlig Prøve afslægges i følgende Fag:

1. **Dansk.** Der fordres en Udarbeidelse over et opgivet Emne, der ligger indenfor den Kreds af Forestillinger og Kundskaber, som Skolens Undervisning lader forudsette. Ved Bedommelsen tages Hensyn saavel til den større eller mindre Rigdom paa Stof, Afhandlingen indeholder, som til den klare, ordnede og rene Fremstilling.
2. **Tydk.** Opgaven bestaaer i en Oversættelse fra Dansk til Tydk.
Kandidaten afslægger en lignende Prøve i 3) Fransk og 4) Engelsk.
5. **Tegning.** En Prøvetegning, (enten en Frihaands-tegning efter Ornamenter, Vaser og andre fritstaaende Gjenstande eller en Perspektivtegning), der er udarbejdet under Skolens Opsyn, forelægges til Bedommelse.

B. Den mundtlige Prøve afholdes i følgende Fag:

1. **Tydk.** Den grammatiske Kundskab saavelsom den sproglige Kundskab i det Hele prøves ved at forelægge Kandidaten til Oversættelse to Steder af ikke læste tydste Forfattere.

I 2) Fransk og 3) Engelsk prøves Realkandidaten paa lignende Maade.

4. **Religion.** Der fordres bibelhistorisk Kundskab, omrent i det Omfang, som Herslebs store Bibelhistorie angiver, og Kundskab i den christelige Religions Hovedlærdomme.
5. **Historie.** Der afslægges Prøve paa Kundskab i den almindelige Verdenshistorie og mere specielt i Dan-

- marks Historie (nærmest efter det Dmfang, som Bohrs og Allens Lærebøger angive).
6. Geographi. Der fordres Kundskab i den physiske og politiske Geographi og i Grundtrækene af den mathematiske (nærmest efter Welschows Lærebog).
  7. Matematik. Kandidaten prøves i den plane Geometri og i Arithmetiken, deri indbefattet de forskellige Regningsarter med hele Tal, almindelig Brøk, Decimalsbrok og Bogstavregning samt Proportioner og Ligninger af 1ste Grad. Hertil slutter sig en Prøve i den praktiske Regnekonst.
  8. Naturhistorie. Kandidatens Kundskab prøves dels i Almindelighed med Hensyn til Planternes og Dyrenes Bygning og Livsforhold, dels mere særegent med Hensyn til de Plante- og Dyrefamilier, der ere af Vigtighed enten ved deres Form eller Livsforhold.
  9. Naturlære. Der fordres Kunskab til Elementerne af den mechaniske og chemiske Physik.

Kandidatens Prøve bedømmes ved en Hovedcharakter, der udkommer ved Sammentælling af hver enkelt Specialcharakter.

Den almindelige Forberedelses-Eramen, saaledes som den for Tiden bestaaer og afholdes ved Universitetet, forekommer mig ikke blot at være unyttig, men endogsaa at virke hemmende og standjende paa Realstolens Udvikling. Saasnart Disciplene indtræde i den Klasse, hvor den mere elementære Undervisning udvikler sig til den mere specielle, vaagner, allerede ved denne Forandring, Tanken om deres senere Livs-

bestemmelse: ligesom den studerende Discipel allerede ved at tage den latinske Grammatik første Gang i sin Haand, forestiller sig som sit fjerne Maal Usgangsexamen til Universitetet, saaledes tænker Realdisciplen sig tidligt som Landmand, Sømand, Polytechniker, kort sagt som Aspirant til den Stilling i det praktiske Liv, der efter hans Lyst eller Evner tiltaler ham mest. Om nu end Undervisningen i Skolen fremtræder med en videnskabelig Fyldé og med en disciplinarisk Myndighed, der drager de bedre og kraftigere Naturer med sig, kan det dog ikke være Andet, end at Disciplens Blik med den tiltagende Alder stedse livligere vender sig mod hans tilkommende Bestemmelse: han maa nødvendigvis maale sin Anstrengelse efter den Von, der venter ham; han begynder at vurdere et enkelt af Skolens Fag højere end det andet; hos den mindre begavede og mindre livlige Discipel kan endog Skjedesløshed og Dovenstab vinde en Slags legitim Berettigelse ved den Betragtning, at han endogsaa saaledes vil kunne nære en Dannelsje, der er mere end tilstrækkelig for den materielle Livsstilling, til hvilken han er henvist. Og paa dette Punkt er det, at Staten skal komme Skolen til Hjælp, at dens Autoritet skal bidrage til at fortrænge den umodne Kritik over den almindelige Dannelses Nødvendighed. En velordnet Kundskabsprøve, der slutter sig til den folkelige Bevidsthed, saaledes som den repræsenteres gennem de danske Skoler, en Examen, der kan heve det unge Menneskes Kræfter, baade fordi den af Alle ansees som et Vidnesbyrd om Dannelsje, og fordi den tilskrør Kandidaten visse Rettigheder, der staar i Forhold til hans Kundskaber, en saadan Prøve vil give Realklasserne Holdning, vil lære dem at betragte sig som fuldstændigt sdeordnede de studerende Klasser, vil være

en kraftig Hjælp til at udvikle den Flid og Arbeidskraft, der er et saa vigtigt moraliske Udbytte af Skolens Disciplin, vil ogsaa udvortes fra paatvinge dem den Respect for Dannelsen og Videnskabelighed, der i enhver Stilling er saa forædlende. Men enhver Examen, der, som den almindelige Forberedelses-examen, er uden Indhold, arbeider netop mod Skolens Disciplin, der paa sin egen Haand vil stræbe at fremstille det Resultat, hvortil Staten negter den sin Hjælp. Disciplen søger i Betragtningen af de Fordringer, der gjøres til en saadan Examen, en Anvisning til at klare sit Begreb om almindelig Dannelsen; Sammenligningen mellem Statens og Skolens saa ulige Fordringer kan let fremkalde den Vidfarelse, at Skolens Maal ligger den almindelige Discipel for højt, at Skolen med en vis Ensidighed kræver Anstrengelse og Resignation, der hvor Opgaven i al Magelighed funde løses. Den praktiske Folge heraf er Slaphed og en umoden Længsel efter Frihed fra Skolens Drang; man har jo oftere ogsaa fra Statens egne Realskoler hørt den Klage, at Discipelantallet i de øverste Klasser er saa ringe og aftager saa stærkt inden Skoleaarets Slutning, at ingen livlig Undervisning, ingen regelret Afslutning af det aarlige Kursus kan finde Sted. Den almindelige Forberedelsesexamen løkker med sine farvelige Fordringer mangen en Discipel til at opgive den besværlige Fuldendelse af Skolens Kursus, for at han, efterat have nydt en kort Special-Manuduction, umoden og udannet kan tilfredsstille Statens Fordringer til „almindelig Dannelsen“.

Det er denne Sagens Stilling, der har gjort, at jeg ingenlunde har funnet slaae mig til Ne ved Ministeriets Svar paa min underdanigste Ansigning af Aaret 1850.

Efter min Mening er en Forandring i det Bestaaende saa paatængende nødvendig, at Vanfælighederne maa forsvinde for denne Nødvendighed.

Den vigtigste Indvending, der gjøres mod Tilraadeligheden af en sieblikkelig Forandring af de bestaaende Anordninger for Skolevæsenet, er hentet fra denne konservative Ubetimelighed, der til alle Tider har haft et saa stort Ansvar at bære. Man vil ikke frembringe et Chaos, der kunde kæmpe mod den nye Skabnings Organisation, man frygter for at gaae frem og tilbage uden noget bestemt Maal. Men det kan vel være, at man paa denne Maade netop vanfæligheden gjør den Lov, for hvilken man vil bane Wei. Ingen Lov bliver til uden Præmisser, og hvor skulde i nærværende Tilfælde disse Præmisser søges? De ville vistnok ikke kunne fremstilles alene i Rigsdagens Forhandlinger om et Lovsforlag, der mangler den tilstrækkelige Grundvold; thi denne Grundvold bør lægges paa den Erfaring, man har set sig i stand til at samle. Der gives mangfoldige Maader, hvorpaa Regjeringen kan give sit Bidrag til Udviklingen af Realskolen, der kan gives mangfoldige og sindrige Udkast til en Organisation af det danske Skolevæsen, men ethvert Udkast vindes i Sifferhed ved at kunne vise hen til de Erfaringer, man allerede har indvundet. Og ad denne Wei er jo ogsaa Ministeriet gaaet frem ved Ordningen af Undervisningsplanen og Fastsættelse af Eramensbestemmelser for de lærde Skoler. I Tidsrummet fra 1835 til 1845 havde de private Skoler, navnlig det v. Westenske Institut, begyndt og bestandigt udvidet den fælles elementære Forberedelse for de til Studeringer bestemte Disciple og for Realsdisciplene. Under 25de Juli 1845 anordnedes den provisoriske Undervisningsplan, der benyttede de

allerede vundne Erfaringer i den angivne Retning; under 13de Mai 1850 udkom Ministeriets Bekjendtgjørelse om Undervisningsplanen ved Skolerne, om Ophævelse af Examen Artium og om den fremtidige Modenhedsprøve for de studerende Disciple. Paa denne Maade har man vundet en bred og stedje fastere Grundvold, paa hvilken ogsaa de tilkommende Lovarbeider tildels maa hvile; mangfoldige hyndige Mænd have i dette Tidsrum overalt i Danmark vundet en ny Erfaring og ville i sin Tid optræde som Negjeringens og Rigsdagens dygtigste Medhjælpere ved det forventede Lovforslag. Dicse foreløbige Forsøg ere ingenlunde at ligne med disse fortabte Soldater, der sendes forud for at falde. Skolevæsenet udvikler sig ikke tilfældigt af en eller anden flygtig Tanke; Udviklingen har sin Nod i Folkets hele Dannelse og i de Mænds Bevidsthed, der have fulgt denne Dannelses Historie.

Det Spørgsmaal, der i nærværende Anliggende nærmest bliver at besvare, synes mig at være, paa hvilken Maade Administrationen skal forandre den bestaaende „almindelige Forberedelsesexamen“ til en Modenhedsprøve for Realdisciple. Dersom Ministeriet stiller sig sin foreløbige Opgave saaledes, at det Bestaaende bør undergaac saa faa Forandringer som muligt, inden den almindelige Ordning af Skolevæsenet bliver bestemt ved Lov, vilde det maaske være hensigtsmæssigt at give den almindelige Forberedelsesexamen et større Indhold og en bedre Form, at give den en saadan Undannelse, at dens Fordringer tilfredsstillede Realskolen. Ved denne Afgjørelse vilde mangen en administrativ Banskelighed forsvinde: Kandidatens Nettigheder behovede ikke at modificeres eller udvides udover de Grænser, som Bekjendtgjørelsen af 14de September

1838 opstiller, der krævedes ingen vidtloftig Kontrol med Examens Afholdelse, man havde ingen videre Forhandling med Skoler eller Autoriteter nødig uden i det Høieste for at bevirke Valget af en Comitee, der kunde gjøre de nødvendige Forslag. Og dog er denne Afgjørelse af Spørgsmaalet ikke konseqvent.

Bed Øphævelsen af Examen Artium og en Del afanden Examen har det ikke blot været Ministeriets Tanke at fritage Universitetets Professorer for en Del Examensarbeide, der i streng videnstabelig Forstand ikke vedkom dem; ved Henlæggelsen af Modenhedsproven til Skolerne har Ministeriet troet at vinde, og har efter min Mening ogsaa vundet en Fordel for Skolerne: man er nemlig kommen et Skridt nærmere til den Mulighed, at Skolerne uden noget udvortes Hensyn selvstændigt kunde udvikle sig saavidt og saaledes som deres Kræfter tillod det. Skolerne have saaet friere Hænder til at benytte Undervisningsapparatet som Middel til at udvikle den Modenhed, der er Undervisningens egentlige Maal, og de have ved en jæregen Examen saaet Lejlighed til at lægge offentlig for Dagen, hvorledes Skolen, som Individ betragtet, har benyttet sine Midler og naaet sit Formaal. Men dersom det virkelig er Tilfældet, at denne Forandring er til Fordel for de lærde Skoler, forekommer det mig, at Realstolen har Ret til at gjøre Fordring paa Delagtighed i denne Foranstaltung, saa sandt den, ligesaavel som den lærde Skole, lever et saadant organisk Liv, at den har Ret til en selvstændig Udvikling. Det kunde være af saameget større Vigtighed at give Realstolen denne Ret, som der endnu ingenlunde har udviklet sig nogen bestemt og almindelig Mening hverken om det Formaal, den skal sætte sig, eller om de

Midler, den paa ethvert Stadium skal anvende. Den lærde Skole har udviklet sig under en langt bestemtere Tradition. Under alle stormfulde Reformer er det forblevet uimodsgagt, at den bør danne sine Disciple fortrinsvis gjennem Sprogene og Historien. Men Realskolen har endnu ingenlunde afgjørende erklæret sig for den sproglige Undervisning som Dannelsens Hovedmoment: de naturhistoriske, physiske, matematiske Videnskaber gjøre paa deres Side stærke og naturlige Fordringer gjeldende, kun en levende og mangfoldig Erfaring vil kunne afgøre, hvilken Ret og Plads disse Videnskaber forholdsvis skal indrømmes i Disciplens Udvikling, paa hvilket Trin i Skolelivet disse Videnskaber bør begynde, gøre ind, ophøre, og enhver Erfaring, Realskolen vandt, vilde virke forældende tilbage paa den lærde Skoles Bevidsthed. Ved at indrømme Realskolerne fuldkommen Frihed i Valget og Anvendelse af Apparatet indenfor de Grænser, som en grundig ogsaa i Enkelhederne bestemt Modenhedsprøve ved Skolen afstak, ved at gjøre det muligt for Skolen gennem sin egen Prøve at bringe sit Resultat for Offentligheds Domstol, vilde uidentvivl Skolevæsenets Udvikling fåae et mægtigt Stod fremad.

Men uden Hensyn til den større eller mindre Fordel, en særegen Modenhedsprøve bringer Udviklingen af en Skoles Ejendommelighed, er der en anden Betragtning, der gjør det onsfeligt, at Afgangsprøven under nærværende Forhold bliver henlagt til Realskolerne selv. Den „organiske Lov“, som Ministeriet tænker at forelægge om det hele Skolevæsens Ordning, maa uidentvivl ved Løsningen af sin Opgave lade Realstolevæsenet og det lærde Skolevæsen slutte sig sammen til hinanden, som muligt; den Undervisning, som Di-

sciplene modtage, maa til en vis Grad være ensartet og fælles og saa sent som muligt adskille sig efter de specielle Fag, som Livsbestemmelsen anordner. Hertil ere Forbilleder givne i flere Privatskoler og navnlig i det v. Westenske Instituts Organisation, hertil ere Forarbeider stede i Anordningen af den lærde Skoles Undervisningsplan for de lavere Klasser og i Udkastet til Undervisningsplanen for Sors Realstole. Og for at fremme denne ensartede Udvikling er det ikke uden Betydning, at Afgangsprøven for de studerende Disciple og for Realdisciplene bliver stillet under lige Vilkaar, for at der ikke skal danne sig en Tradition, som tillader det ene eller det andet af Undervisningens Partier at vise mindre Flid, mindre Driftighed, mindre Interesse for Dannelse, end det sideordnede Parti føler sig kaldet til at udvikle. Det var i Overensstemmelse hermed, at jeg i min Ansøgning til Ministeriet foreslog, for det v. Westenske Instituts Vedkommende, at lade den paatænkte Afgangsexamen for Realdisciplene slutte sig nær til 1ste Del af Afgangsexamen for de studerende Disciple, idet navnlig Prøven i Tydsk, Naturhistorie og Geographi og den mundtlige Prøve i Fransk blev fælles for begge Afdelingers Disciple. Saaledes vilde Skolen ogsaa ved Afgangsexamens Form erklære sig for en Fællesundervisning, som den til dels endog, til Skolens sidste Stadium vedligeholdt, og tillige var den Fordel vunden, at den Realdiscipel, der først med sit 16de År følte sig kaldet til Studeringer, i Realskolens Afgangsexamen tillige vilde have fuldendt den første Del af den Modenhedsprøve, som aabner Adgang til Universitetet.

Den Kontrol, som Skolen maatte ønske og Staten føle sig forpligtet til at anvende ved den paatænkte Realexamens,

vilde vistnok i Gjerningen vise sig ikke saa vanfæligh at tilveiebringe. Privatskoler, der med det behørighe Antal aarlige Klasser kunde føre Disciplen til det Maal, en grundig Real-examen opstiller, vilde vel i Reglen ikke kunne trives udenfor Danmarks store Stæder. Men i saadanne Stæder maa man dog antage, at der mellem Geistlige, Skolemænd, Jurister, Handelsmænd, Polytechnikere o. s. v., findes et Antal Mænd, der ved Nedelighed og Kyndighed funne være tilskilte til at afgive de kontrollerende Censorer ved Skolens offentlige Examen. Hertil kommer, at Ministeriet jo ikke kunde føle sig forpligtet til at bemyndige en Skolebestyrelser til Afsoldelsen af den offentlige Realexamens, naar ikke hans foregaaende Liv og Virksamhed syntes at afgive en tilstrækkelig Garanti for hans gode Billie og Dygtighed.

Men enten man nu vil foretække den ene eller den anden Form for en Afgangsexamen for Realsskolens Disciple, vist er det, at Nødvendigheden af en saadan Examen i hsi Grad er tilstede. Staten vil snart lade offentlige Realsskoler i Rønne og Slagelse slutte sig til de allerede bestaaende; gis Ministeriet ogsaa i disse Skolers Udvikling, i deres Forhold til de lærde Skoler, der arbeide sevnsides med dem, maa see et Motiv til at tage sig af Realsskolens Sag. For at fremme det hølles Arbeide staae store private Kræfter til Statens Raadighed, naar den kun vil benytte dem.

Skole-Efterretninger

for Skoleaaret 1851—52.

Udsald af Examen Artium 1852.

Dimittenbernes Navne.	Udarbeidelse i Modersmalet.	Latin.	Latinſt. Stil.	Græſt.	Hebraift.	Religion.	Geographi.	Historie.	Naturſtift.	Mathematit.	Geometri.	Typſt.	Fransſt.	Hoved- charakter.
Lund, Peter Severin.	Laud.	L. p. c.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	L. p. c.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	Laudabilis.
Biehingberg, Erik Daniel Georg.	Laud.	H. ill.	Laud.	Laud.	Laud.*	Laud.	Laud.	L. p. c.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	H. ill.	Laudabilis.
Zind, Ludvig Henrich Claus.	Laud.	Laud.	Laud.	H. ill.	H. ill.	H. ill.	Laud.	Laud.	H. ill.	Laud.	Laud.	H. ill.	H. ill.	Laudabilis.
Hagen, Peter Ole Frederik.	Laud.	H. ill.	H. ill.	Laud.	Laud.*	Laud.	H. ill.	Laud.	Laud.	H. ill.	H. ill.	H. ill.	H. ill.	Haud illaud.
Schonberg, Al- bert Emil Victor.	Laud.	Laud.	Laud.	H. ill.	H. ill.*	Laud.	Laud.	Laud.	H. ill.	H. ill.	H. ill.	H. ill.	H. ill.	Haud illaud.

* betegner at et Pensum Græſt er angivet istedenfor Hebraift.

Det aarlige Kursus i 8de Realklasse blev ved Examen 1851 afsluttet af Discipelen Oscar Harald Alfred
Lengnick, der erholdt følgende Charakterer*:

Danſt.	Danſt Stil.	Danſt Stil.	Typſt.	Typſt Stil.	Fransſt.	Fransſt Stil.	Engelfſt.	Engelfſt Stil.	Religion.	Historie.	Geographi.	Naturſtift.	Mathematit.	Physit.	Regning.	Eſtrivning.	Legning.	Hoved- charakter.
Ng?	Mg	Ng	Mg	Ng	Mg?	Ng	Mg+	Ng?	Ng+	Ng+	Mg	Tg+	Ng?	Mg?	Mg	Md1	Mg	

* En Discipel rejtecreedes ved Proven.

Skolen har saar for sidste Gang dimitteret til Examen Artium ved Universitetet, idet denne Prøve for Fremtiden afsløses af Mødenhedsprøven ved Skolen selv. Fortegnelsen over Skolens Kandidater til Examen Artium (se Examens-programmet af 1848), sluttet her med de senere Dimitteredes Navne og deres Hovedcharakterer:

1849.	Siesby, D. . . .	Laudabilis & publ. enc. orn.
	Madsen, N. M. B.	Laudabilis.
	Meyer, E. M. . .	Laudabilis.
1850.	Pingel, J. B. . . .	Laudabilis & publ. enc. orn.
	Bjørn, B. C. . .	Laudabilis.
	Holm, J. H. T. .	Laudabilis.
	Brahde, T. F. F. .	Laudabilis.
	Hansen, J. . . .	Laudabilis.
	Westrup, J. S. .	Haud illaudabilis.
	Stolpe, P. M. . .	Haud illaudabilis.
1851.	Madelung, J. G. .	Haud illaudabilis.
	Stuckenberg, F. H. .	Laudabilis.
	Erichsen, C. C. .	Haud illaudabilis.
-

Schema over den ugentlige

Dansk	IX.		VIII.		VII. A.	VII. B.	VI. A.	VI. B.	V. A.
	A	B	A	B					
	2		2						
Tydkf	2	-	4	5	2	6	2	6	3
Frankf	2	-	-	3 1	3	3	3	3	3
Engelsk	-		-	4	-	3	-	3	-
Latin	2	9 1	8	-	9	-	8	-	10
Graek	6		5	-	5	-	5	-	-
Hebraisk	4	2	-		-	-	-	-	-
Religion	1	2 -	2		2	2	2	2	2
Historie	2	3	2 1		2	3	2	3	2
Geographi	2	-	1 2 -		2	2	2	2	2
Naturhistorie	-		3		2	2	2	2	2
Mathematik	2	4	4		4	4	2	2	-
Physik	-	3	-	2	-	-	-	-	-
Regning	-		-	2	-	2	2	2	3
Skrivning	-		-	2	-	2	1	3	2
Tegning	-		-	2	-	2	-	2	-
Sang	-		-		2	2	2	2	2
Gymnastik	-	2	2		2	2	2	2	2
	36	34	38	39	37	37	37	36	36

VIII. C. Den Afdeling af 8de Klasse, som forbereder sig til Landkadetakademiet, og som paa Examens-Schemaet betegnes med VIII. C., har i Dansk, Tydkf, Frankf, Historie, Geographi, Skrivning, Tegning og Gymnastik haft fælles Undervisning med ovennevnte Klasse, foruden følgende særstilte Timer: 1 i Tydkf, 3 i Frankf, 3 i Historie, 4 i Mathematik, 2 i Tegning, 8 i Gymnastik og Svømming; ialt 42 Timer.

Forberedelsesklassen har ialt 30 Timer om Ugen; deraf anvendes 6 til Skrivning, 1 til Sang, 4 til Spadsering, 2 til Gymnastik og Svømming, Resten til Læsning, Fortælling og Regning.

Timefordeling i Skoleaaret.

	V. B.	IV. A.	IV. B.	III. A.	III. B.	II. A.	II. B.	I. A.	I. B.
Dans	3	4	4	4	4	6	6	8	8
Tyds	6	5	5	4	4	5	5	2	2
Fran	3	4	4	5	5	-	-	-	-
Engels	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Latin	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Græs	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hebraist	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Religion	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Historie	3	2	2	2	2	2	2	-	-
Geographi	2	2	2	2	2	2	2	3	3
Naturhistorie	2	2	2	2	2	3	3	-	-
Mathematis	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Physik	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Regning	3	4	4	3	3	4	4	4	4
Skrivning	2	3	3	3	3	4	4	5	5
Tegning	2	2	2	2	2	2	2	-	-
Sang	2	2	2	2	2	1	1	1	1
Gymnastik	2	4	4	5	5	4	4	5	5
	36	36	36	36	36	35	35	30	30

Forberedelsesklassen.

Dansk. 1ste Parti har efter Tilendebringelsen af Borgens Lærebog læst af Funchs Lærebog Nr. 1, 3—7, 45—47, 50, 51, 67, 68, af Versene Nr. 1—8, 11, 14, 21, 26, 40. Næsteløste Parti har i Borgens Lærebog læst indtil § 88 og adskillige af Versene bag i Bogen. 3de Parti er lige i Færd med at skulle læse rent; 4de Parti staver endnu. Skjent Overgangene mellem de enkelte Partier nødvendigvis maa holdes flydende, tildels for de Nyindkommendes Skyld, kan man dog henregne 24 Dreng til 1ste, 12 til 2et, 12 til 3de og 3 til det nederste Parti. — Fremskridningen i Stavesærighed seer i følgende Orden: Mundlig Stavning, Afskrivning efter Bogen, Afskrivning af udenadlært Vers, Diktat (mest af enkelte Ord eller foresagte Ordsprog), endelig fri Beskrivelse af en nærværende eller nylig betragtet og forklaret Gjenstand: dette Sidste naturligvis meget sjeldent og kun ligesom for at prøve Kræfterne. Det er en Selvfølge, at, fordi et af disse Trin af Disciplen er blevet naaet, de foregaaende derfor ikke opgives. Baade skriftligt og mundligt understøttede Børnene hverandre i Stavning ved indbyrdes Nettelse og Overhørelse.

Henved en Snæ Fortællinger ere foredragne; af bibeliske funde, der angaae de christelige Fester og desuden Johannes den Døbers Historie, knyttet til Thorvaldsens Fremstilling paa Frue Kirke. Endel af de første Fortællinger ere igjen blevne opfristede ved Gjenfortælling af Drengene mod Slutningen af Året. Ogsaa en Del Billeder, navnlig Dyr-afbildninger, ere foreviste og forklarede. Saavidt den friere Gjenfremstilling. Med Hensyn til den bundne Reproduction,

som mere udelukkende skal styrke Hukommelsen og samle Opmærksomheden samt befordre en rigtig Udtale, da ere kun undtagelsesvis Vers lært ved at foresiges Børnene, ligesom ogsaa adskillige Ordsprog: for det Meste ere Versene lært efter Bogen.

Regning. 1ste Parti (15 Drenge) har lært at behandle Tallene i de fire Regningsarter indtil 100 temmelig frit ogsaa som bencvnte Tal. 2det Parti, som staer betydeligt under det foregaaende, tæller 19 Drenge og kan behandle de ubencvnte Tal indtil 100, men mindre frit; det har kun lært i Tabel at trække fra og lægge til samt multiplicere. 3die Parti har lært at behandle Tallene indtil 100, væsentlig indenfor de samme Tiere; Additions- og Subtractions-Tabellen. 4de Parti har først nylig begyndt at regne med Taltegn.

Skrivning har haft særstilte Timer samtidigt for Alle, medens der ved Afskrivningen paa Tavlen, der er blevet drevet som Vibeskæftigelse, dog tillige altid er taget særdeles Hensyn til smuk og ordentlig Skrift. I Skrivetimerne har der ikke været lagt an paa at lære Børnene fra først af at skrive Bogstaverne; men de ere gjennem forskjellige Streger og Træk blevne ledede til de enkelte Bogstaver, og først mod Skoleaarets Slutning ere Bogstaverne mere samlede blevne gjennemgaaede, tildels for ogsaa at slappe de Elbre af de Nyindkomne nogen Øvelse i Bogstavskrift; en Overgang til Sammenstift er tillige begyndt.

Med Hensyn til den Maade, hvorpaa de to Hovedlærere i Forberedelsesklassen have samvirket, da have de sædvanligvis i Skrivetimerne byttet Plads saaledes, at enhver af dem har været en Del af Timen i hver af Klassens 2 Afdelinger. I Begyndelsen var det samme Tilfældet i Negnetimerne; men dette er senere blevet forandret derhen, at enhver af dem har beskæftiget sig hveranden Time helt med den ene Afdeling, hveranden Time med den anden. Hvad Dansundervisningen angaaer, har Hr. Dall i Negelen daglig overhørt alle Partierne, imedens Hr. Smith i den anden Afdeling beskæftigede Børnene dels ved at paasee, at den indbyrdes Under-

visning der blev forsvarlig udført, dels ved at komme de Svagere til Hjælp, dels ved Diktat eller paa anden Maade. — Nagtet Klæssens 2 Afdelinger i Regelen have været ganske adskilte i 2 Værelser med en lukket Dør imellem, har det dog været af Bigtighed, at disse stodte umiddelbart op til hinanden, eftersom snart det ene, snart det andet Parti har maattet begive sig fra den ene Afdeling ind i den anden for at blive overhørt, eller for at der ikke skulde opstaae en altfor ulige Fordeling af Bornene i Afdelingerne. For det Meste har der været 2 Partier tilstede i hver Afdeling, undtagen naar det Parti, der skulle overhøres, har været saa stort eller krævet saa udelst Opmærksomhed, at der ikke kunde være eller bestjæltiges flere i det samme Værelse. Ganske undtagelsesvis er det skeet, at alle Partierne have været samlede en fort Tid i det ene Værelse for at høre en Fortælling eller deslige.

Iste Klasse A & B.

Dansk. Af Fuchs' Lærebog ere benyttede til Læsning følgende Stykker: Nr. 13—51 med Undtagelse af 26; 33 og 36. — Af Vers ere lært udenad: Nr. 16; 18 og 19; 21; 23—26; 28—31; 33; 38; 42 og 43; 47 og 48; 51 og 52; 55. Til Øvelse i Fortælling ere benyttede Nr. 42—56 nogle af Folkeagnene og Nr. 88—91.

To Gange ugentlig er der skrevet efter Diktat et lille Stykke af Lærebogen, der forud var opgivet. Stilene ere rettede dels hjemme, dels paa Skolen og Feilene berigtigede af Disciplene selv. Undertiden have de dygtigere Drenges efter Hukommelsen skrevet Noget af Læseselectien i Stilebogen.

Tydk. Af Hallagers tydste Lærebog: Oplæsning og Oversættelse af 44 Sider. Udenad er lært følgende Vers: Kind und Schwalbe, Windhund und Dachshund, Kind und Taube, Fuchs und Gans, Vogel, Knabe und Hündchen, Möpschen und Spizchen, Hund und Igel, Sperling und Pferd, Wandersmann und Lerche, Mops und Jagdhund, Hund und Rabe.

Religion. Daugaards og Stockholms Bibelhistorie til David, Konge i Israel Pag. 59.

Geographi. Blankensteiners Atlas. Land og Vand. Høiland og Lavland.

Regning. De fire Species i ubenævnte Tal. I Division anvendes fun eet Taltegn som Divisor. De fire smaa Tabeller ere lært. Hyppige Hovedregningsøvelser med benævnte og ubenævnte Tal.

Bden Klasse A & B.

Dansk. Funchs Lærebog. Oplæsning pg. 223—377. Fortælling Nr. 7, 97—104 excl. Vers: Bonden og hans Son, Den danske Soldat, Torbisten og Fluen, Bondedrengen synger, Freidigt Liv, En Ven. 2 Diktatsfile om Ugen. Grammatik: Den enkelte Sætnings Analyse og af Taledelene Art., Subst., Adj., Verb.

Tydk. Hallagers Lærebog. Oversættelse: fra Pag. 63, Kleine Erzählungen und Fabeln — Pag. 149 Fabeln. Af Grammatik er læst Artiklernes og Substantivernes Deklination. Af Digte ere lært udenad: Sperling und Pferd, Mops und Jagdhund, der Bär und die Bienen, der Fischer, der Bettler, das Lämmchen, die vier Brüder, der Blinde und der Lahme, der Ochs und der Esel. 1 Diktatsfil om Ugen.

Religion. Daugaards og Stockholms Bibelhistorie. Fra Pag. 70, det jødiske Riges Deling, til Pag. 122, Ligelsen om Sædemanden; desuden repeteret forrige Aars Pensum forfra til det jødiske Riges Deling. Af Psalmer: Nr. 21, 22, 42, 71, 445, 484, 506, 571. (Psalmerne angaae Skabelsen, Forsynet, Christi Fødsel, Nytaar, eller ere Morgen- og Aftenjange).

Historie. Efter Bohrs Lærebog i den gamle Historie følgende Stykker: Babylon, Homer, Cyrus, Egypten og Cambyses, den falske Smerdis. Indholdet er blevet udvidet ved mundligt Foredrag.

Geographi. Niemestads Geographi Pag. 1—68.

Naturhistorie. Pattedyr og Fugle efter Stroms Læsebog; desuden en fortattet Indledning til Naturhistorie.

Regning. De fire Species i ubencvnte Tal. Hovedregning med bencvnte og ubencvnte Tal. Hveranden Time er anvendt til Hovedregning. Den store Tabel er indsvet uden Bog.

Tegning. Af Helsteds Tegnebøger 1ste, 2de og tildels 3de Heste.

3die Klasse A & B.

Dansk. Øvelser i Oplæsning ere foretagne efter Funchs Læsebog (fra Pag. 264) og Dehle nschlægers Oldsagn; i Forbindelse derved er den enkelte Sætning oplost og de forskellige Ordklasser gjennemgaaede. Til mundlig Fortælling er benyttet af Funchs Læsebog fornemmelig Stykkerne efter Edda og efter Odysseen og af Dehle nschlægers Oldsagn Hrolf Krake og Amleth. Digtene: Dandsen i Skoven, Frode paa Bisils Ø og Vilhelm Bisp og Kong Svend (de to sidste efter Oplæsning) ere lært udenad. 40 Stile ere skrevne; oftest har det været en Gjengivelse af en foredragen Fortælling.

Tydsk. Af Nungs Læsebog for de lavere Klasser er læst: Pag. 62—74, 103—111 og 117—143. Efter Nungs Boeiningsformer er læst Deklinationen af Artikel, Substantiv, Adjektiv og Pronomen, samt Konjugation af Hjælpeverbene og det regelmæssige Verbum. 40 Stile ere skrevne; det har enten været Diktat eller Oversættelse af ganske lette Sætninger.

Franst. I Hallagers ABC instructif læst de 56 første Sider fra Franst til Dansk og omvendt; i Grammatik Hjælpeverbene, de regelmæssige Verber og enkelte vigtigere Dele af Formlæren. Foruden hyppige Staveøvelser have Klasserne af og til skrevet Diktat.

Religion. I Daugaards og Stockholm's Bibelhistorie læst fra Lazarus's Oprækelse til Pavedømmet og desuden repeiteret forrige Aars Vensum. I Katechismus: de 10 Bud og Herrens Bon. 9 Psalmer, valgte med Hensyn

dels til Festsyklen og dels til Indholdet af det paa hver Tid læste.

Historie. Den gamle Historie efter Bohrs Lærebog indtil Aar 404.

Geographi. Efter Velschows Geographi: Danmark, Sverrig og Norge, Rusland og Polen, Preussen og Tydfland.

Naturhistorie. Efter Stroms Lærebog er læst Krybdyr og Fiske, samt repeteret Pattedyr og Fugle.

Regning. De fire Species i benævnte Tal med tilsvarende Hovedregningssøvelser. Den store Tabel. Forklaringer over dansk Mont, Maal og vægt. Hveranden Time er anvendt til Hovedregning.

Tegning. Af Helsteds Tegnebog bte Heste. Enkelte have tegnet Frihaandstegning efter Fortegninger.

Ade Klasse A & B.

Dansk. Oppermanns Grammatik er læst indtil Læren om Sætningerne. Ordklasserne og deres Boining er indsovet igjennem Lærebogen (Holsts prosaistiske). Den enkelte Sætning er oplost med alle Udvidelser, de fleste Arter af underordnede Sætninger ere Disciplene bekjendte. Interpunktionen er indsovet.

Det mundtlige Foredrag er udviklet saavel ved Oplæsning som ved udenad lærte Vers og Fortællinger, disse sidste haade efter Opgivelse og efter Disciplenes eget Valg. Af Vers er efter Holsts poetiske Lærebog lært: Kirkelokken i Farum, Villemoes, de twende Kirketaarne, Smeden og Bageren; af Oldsagn: Usse hin Spage, Regner Lodbrok, Harald Hildetand, Snie.

Hver Uge er en Stil leveret; Opgaverne have været følgende*): 1) Seilads paa en Flod, 2) Et lille Uheld paa

*⁾ For at undgaae alt for stor Vidlstighed og unyttig Gjenitagesse anføres her kun Stileopgaverne for 4 A. Stileopgaverne for 4 B have vel ikke været de samme, men dog af lignende Art.

min Skolevei. 3) Rom's første Tider. 4) En Dag, som jeg aldrig glemmer. 5) En Begivenhed fra vor sidste Krig. 6) Kirkeklokkens i Farum, omsat i Prosa. 7) Carthagos Ødelæggelse. 8) En halv Time ved vinduet. 9) Ellefolket sætter over Floden (efter et tydsk Digt). 10) De vigtigste Husdyr samt deres Anvendelse. 11) Hvilke Lege ere de morsomste. 12) Belgjørenhed (en Fortælling). 13) En Begivenhed, som først øngstede mig, men som dog fik et godt Udsalg. 14) Slaget ved Marathon (efter den tydsk Læsebog). 15) Gladiatorkampene i Rom. 16) Bataillonens Hund. 17) Juleglæder. 18) I Dykkerklokkens paa Havets Bund. 19) Oversættelse fra Tydsk. 20) Lucius Junius Brutus. 21) Ømarbejdelse af den sidste Opgave. 22) Invaliden fortæller. 23) Moppen paa Vandring. 24) Tabernaklets Indretning hos Jøerne. 25) Distriktsstil. 26) Paa Legepladsen en Vinterdag. 27) En Historie om Utaknemmelighed. 28) Den Misundelige. 29) Det Ydre af Thorvaldsens Museum. 30) I en Fortælling at oplyse det Ordssprog: Liden Tue kan vælte stort Læs. 31) Ved en Betragtning af Pattedyrenes Lemmer at vide, hvorledes Dyrenes Levemaade, Opholdsted o. s. v. ere afhængige af disses Form (efter Opgivelse af den naturhistoriske Lærer). 32) Vaaren kommer. 33) Abstillelsen fra Hjemmet. 34) Gjensynets Glæder. 35) Hvorledes Nygtet overdrev en ubetydelig Begivenhed. 36) Sammenligning mellem Esau og Jakob. 37) Krigens Nædster. 38) Et Triumphtog i Rom. 39) Udsigt fra Frederiksberg Bakke. 40) Mine Tanker i Anledning af den forestaaende Examen.

Tydsk. Rungs Formlære, med Undtagelse af Kjønnet og de uregelmæssige Verber. Af Magers Læsebog Det Kurfus er læst omrent 60 Sider. Sætningslæren som i Danst. En Time ugentlig er anvendt til at gjennemgaae udenadslærtte Digte. (Erlkonig, Des kleinen Volkes Ueberfahrt, König Karls Meerjahrt, Kaiser Rudolphs Ritt zum Grabe, (Der Alpenjäger 4. B), Der Reiter und der Bodensee). En Time

til mundtlig eller skriftlig Oversættelse fra Danskt til Tysk
(Den enkelte Sætning og den relative).

Franſk. Le petit Jeannot fra Franſk til Danskt og
omvendt; i Grammatik det Vigtigste af Formlæren, med Und-
tagelse af Æfønnet, de uregelmæſſige Verber og Adverbierne.
Nogle Diktatſtile.

4 B. har desuden læst 20 Fabler af Perrin.

Religion. De 3 første Perioder af Herslebs Bibel-
historie. De 3 første Kapitler af Balles Lærebog. Af Lu-
thers Katechismus de 3 første Parter. Psalmerne 35, 42,
107 og 111.

Historie. Rom's Historie efter Bohrs Lærebog i
den gamle Historie.

Geographi. Efter Belschows Geographi er læst:
Holland, Belgien, det britiske Rige, Portugal, Spanien,
Frankrig, Schweiz; desuden repeteret: Norge, Sverrig, Rus-
land, Preussen og Tyskland.

Naturhistorie. Efter Proſch's Naturhistorie er
læst forſra og indtil Fuglene.

Regning. De fire Species i Brøk med tilsvarende
Hovedregningsøvelser. Hveranden Time er anvendt til
Hovedregning.

Tegning. Frihaandstegning efter Hetsch's og Hel-
sted's Fortegninger, samt Grundtræk af Ornamenter.

5te Klasse A & B.

Dansk. Af Holsts proſaifke Lærebog er benyttet til
mundtlig Fortælling forskjellige Stykker som: Vesterhavet,
Lokes Aſkom, Thor og Midgardsormen, Thor henter sin
Hammer, Baldurs Død, Bartholomæusnatten, En Grinde-
fangst, Det første Besøg, Altertavlen, Havfruen og Prinsen.
Samme Bog er benyttet til Oplæsning. Af Holsts poetiske
Lærebog er lært udenad adskillige Digte, som: Hjemve,
Sjælland, Fædrelandshang, Slaget paa Rheden, Bortreisen
og Knud Lavard. Den udvidede Sætning er gjennemgaaet

og Interpunctionsreglerne derved medtagne. Desuden er ugentlig foretaget Øvelser i fri Fortælling. Bojesens Sproglære.

Stileopgaverne have været følgende i 5 A.*): 1) En Bondedreng i København. 2) Da jeg kom hjem fra en Kjøretour, maatte jeg sige: Aften var ikke Morgen lig. 3) Beskrivelse af en Kirke. 4) En Tyrefægtning, Forberedelserne til den. 5) Fortættelse, selve Kampen (Gjengivelse efter det Tydse). 6) Et Fyrværkeri. 7) Hvorledes jeg maatte finde Ordsproget: Af Skade bliver man klog. 8) At stildre og sammenligne Ansgar og Olaf Trygvesson i deres Virksomhed for Christendommens Udbredelse. 9) Hvad der tildrog sig min Dymærkshed under et Ophold paa Toldboden. 10) Oversættelse fra Frans. 11) En Dreng, som stod hjælpelös ved sine Forældres Død, fortæller, hvorledes det siden er gaaet ham. 12) Hvilken Indsydelse have Koral-dyrene haft paa Udsendet af Jordens Overflade? (opgivet af den naturhistoriske Lærer). 13) En kjedelig Dag. 14) Et Brev fra København, dateret 2den April 1801 om Aftenen først foregaaende mundtlig Beskrivelse af Slaget). 15) Selvvalgt Emne. 16) Et Ophold i en hollandsk By (Gjengivelse efter det Tydse). 17) En Feiltagelse, som først voldte en Del Forlegenhed, men som endte til almindelig Morstab. 18) En Dag af Juleferien, tilbragt paa Landet. 19) Esras og Nehemias. 20) Oversættelse fra Tydse 21) At fortælle Indholdet af „Bortreisen“, af Bagger. 22) En Guldgraver fortæller (Overreisen og Ankomsten). 23) Fortættelse (Opholdt og Hjemreisen). 24) Klosterlivet i Middelalderen. 25) En Jagtelsker. 26) Et Jordssælv. 27) Kruffen gik saalænge tilvands, at den kom hankelos hjem. 28) Et Be-

---

*) For at undgaae Bådlosighed ved at ansøre 5 B's Stileopgaver, der omrent ere af samme Slags, vil jeg blot nævne to: Muhammeds Historie, og: Hvad forestaae vi ved at gjennemgaae en Forvandling. Forstjellige Forvandlinger, oplyste med Exempler fra Inselter og Krebsdyr (opgivet af den naturhistoriske Lærer).

seg i Leiren. 29) Oversættelse fra Tydsk. 30) Fisernes Hjemkomst. 31) At beskrive en til en Fest smykket Sal. 32) Hvorledes en stortalende Person blev gjort til Skamme. 33) Den første Dag i en ny Bopæl. 34) At beskrive Rosenborg Have og Slot (Extemporalstil). 35) En Konge kommer ved et Tilfælde til at besøge en Familie af simpel Stand. 36) En Korsfarers Hændelser. 37) En Forestilling af omrejende Kunstmænd. 38) Oversættelse fra Tydsk. 39) Mange Kokke fordærve Maden. 40) En Seilstour.

Tydsk. Af Magers tydiske Lærebog (2det Kursus) omtrent 57 Sider. (5 B har læst 76 S.) I Grammatik hele Rungs Formlære. En Stil hver 14de Dag (5 B hver 8de Dag.)

Franſk. Af Borrings Lærebog for Mellemklasserne til Pag. 53 og fra 250—263. Af Abrahams's Grammatik: Formlæren med Undtagelse af Særegenheder ved Konjug. og Adverb. Dannelses. Af Borrings Stiloslofer 1ſte Aſdeling, mundtlig og skriftlig. Paa egen Haand have Klassen læst histoire du petit Jeannot fra Nr. 43 til 94.

5te Klasse A.

Latin. Madvigs latinske Grammatik: Det Bigtigste af Formlæren. Borgens Lærebog 1ſte og 2det Aſnit, udvalgte Stykker af 3die Aſnit, 21 Fabler og 21 Smaafortællinger. Psalmindelighed 3 Stile ugentlig.

Religion. Af Herslebs Bibelhistorie 4de—8de Periode (inkl.). Af Balles Lærebog: det 6te og 8de Kapitel. Luther's Katechismus. Psalmerne: 290, 318, 329 og 348.

Historie. Bohrs Lærebog i Middelalderens Historie til 1272.

Geographi. Belschows Geographi: hele Europa.

Naturhistorie. Nepeteret efter Bramsens og Drejers Zoologi og Botanik Hiflene og Leddyrene: læst af Nytt Indledningen, Bloddyrene og den almindelige Del af Plantelæren.

Regning. Repetition af de fire Species i Brøk.

Blandede Opgaver af Reguladetri. Hvertredie Time er anvendt til Hovedregning.

5te Klasse B.

Engelsk. Maribørs engelske Læsebog: Little Jack og Fablerne. Rosings Grammatik. I den sidste Halvdel af Året en Diktatstil om Ugen.

Historie. Allen's Danmarks Historie til År 1397.

Tegning. Frihaandstegning efter Fortegning af Ornamentter (Contour og Schattering.)

6te Klasse A & B.

Religion. Af Herslebs Bibelhistorie: Det nye Testamente indtil Lidelseshistorien. Af Balles Lærebog det 4de og 5te Kapitel. Ps. 116. 144. 189.

Historie. Bohrs Lærebog i den nyere Historie til Året 1721.

Geographi. Ester Belschows Lærebog: Asien, Afrika, Amerika, Australien.

Mathematik. Bogstavregning og Ligninger af 1ste Grad med 1 ukendt Størrelse praktisk indøvet.

Regning. Reguladetri, omvendt og sammensat. Procentregning og Rentesregning. Hovedregning.

7te Klasse A.

Latin. Cæs. bell. Gall., 2den og 3die Bog. Af Madvig's Grammatik Formlæren; de vigtigste Dele af Kasuslæren ere indøvede under Læsningen af Cæsar. 2 Stile ugentlig.

Græsk. Bergs Læsebog for de første Begyndere, med Forbigaaelse af afstillinge Exempler. Bergs Schema. Af Bergs Læsebog for det 2det Åars Kursus er læst de øjepiske Fabler 1—8. 9—13. 14—16. Skriftlige Øvelser 1 Gang ugentligt.

Dansk. Bojesens Sproglære; praktisk Unvendelser paa grammatiske Analysering. Af Holsts poetiske Læsebog

ere følgende Digte læste udenad: Kirkekloken i Farum, Vorsten og Trine, Aftenlandskab, De Danske og deres Konge, den engeisse Kapitain, Vortreisen, Korsaren. Stileopgaverne have været følgende: 1) Jeg besaadt mig blandt lutter Fremmede. 2) Aprilsveir. 3) At beskrive to helt forstillelige Skoledisieiple. 4) Det Eiendommelige ved Skovene hertilands. 5) Hvilke Fordele frembyder Livet i de store Byer fremfor Livet paa Landet? 6) Vandring op ad et Bierg. 7) Hungersnoden var stejen til det Høieste. 8) En Sommerdag i Byen og paa Landet sammenliguet. 9) Et Minde fra mit Ophold i en lille By. 10) Før Ballet. 11) Paa Hundevagten i ondt Veir. 12) Et Skovbal. 13) En Fastelavns-Mandag. 14) En højbenhavnsk Gadescene. 15) En gal Streg, som jeg kom bedre fra, end jeg fortjente. 16) Erlighed varer længst. 17) Min Julcaften. 18) Et Besøg i det ethnographiske Museum. 19) Oversættelse fra det Franske. 20) Fortættelse deraf. 21) Thors Reise til Jotunheim (efter Fortælling). 22) Thor hos Utgardeloke (Ligeledes). 23) Hovmod staer for Hald. 24) En Aften i Casino. 25) Iduns Nan. (Efter Fortælling). 26) Iduns Frelse. (Ligeledes). 27) Naaletræerne. 28) Aften Ygdrafil. (Efter Fortælling). 29) Eventyr paa en Seiltour. 30) Lokes Laufeson. (Efter Fortælling). 31) Lokes Afsom. (Ligeledes. 32) Hvorledes jeg blev grundig kureret for min Nyssgjerrighed. 33) Hvilke ere de vigtigste Vaaben, Skibe og Smykker, der nævnes i den nordiske Mythologi? (Efter Fortælling). 34) Oversættelse fra det Franske. 35) Min Pinseserie. 36) Oversættelse fra Franss.

Tydsk. Af Magers Lærebog ere følgende Stykker, omrent 70 Sider, læste: Nebekka 43—51. Der siebzigste Geburstag 51—56. Das Habermuß 56—59. Des Nudi Mutter stirbt 85—93. Tobias Witt 93—96. Die Felsöhle von Guadaro 110—117. Die Höhle von Utarnipe 116—120. Das Erdbeben von Caracas 120—122. Die Stiergejchte in Spanien 166—169. Bruck in Holland 172—174. Die Erziehung bei den alten Deutschen 179—181.

Die Bauernhäuser im Osnabrückischen 181—182. Luther in Worms 272—276. Luther im Incognito 276—278. Niklaus Zirny in Szigeth 278—286. Zerstörung Magdeburgs 286—289. Schlacht bei Zorndorf 289—293. Seydlich nach dem siebenjährigen Kriege 293—296. Die Zeit des siebenjährigen Krieges 296—300. Untergang der alten Schweiz 300—306. Preußen im Jahre 1813 306—308.

To Stile maanedligt. Nungs Formlære og Syntar til Verberne, der styre Genitiv.

Desuden er Klæssen maanedligt examineret i et selvvalgt Pensum af en eller anden tydsk Forfatter.

Franst. Af Borring's Lærebog for Mellemklasserne Pag. 74—165. Paa egen Haand har Klæssen læst fra Pag. 165—250. Af Borring's Stileselsver er gjennemgaat 2den Afdeling til Pronominer. Af Abrahams's Grammatik er Formlæren læst. To Stile om Ugen.

Naturhistorie. Plantelæren efter Bramsens og Dreyers Lærebog.

Gre Klæsse B.

Dansk. I Holsts poetiske Lærebog er lært udenad: Nungsteds Lyfjaligheder, Ludvig Holberg, Guldhornene, Fædrelandsførslighed (af Thaarup), Bonden fra Lemvig og Svaken. Holsts prosaiske Lærebog er benyttet til Oplæsning og Analyse. Bojesens fortatte danske Sproglære er reperetet.

Stileopgaverne have været følgende: 1) Et Hus under Bygning. 2) Ombord i en Luftballon. 3) Et Lys i det Hjerne ledede min Vandring. 4) Luthers første Opræden mod Paven. 5) Hvad jeg har Lyst til at være (Svar paa en Mens Forespørgsel). 6) Esteruarslandskab. 7) Et Sammentræf med en Jean de France. 8) En Seilads paa Maramnon (Gjengivelse efter det Tytske). 9) Da jeg forlod mit Hjem. 10) Oversættelse fra Franst. 11) En Soldat i Gustav Adolphs Hær fortæller om de Svenskes Toz til Tyskland. 12) Ved Exempler at belyse Ordspørgset: Enhver

er sin egen Lykkes Smed. 13) Beskrivelse af en Borgruin. 14) En besværende Letjager. 15) Hvad gør København til en smuk og interessant By? 16) Johannes den Døber. 17) Da jeg var lille. 18) En fær Erindring fra Juleferien. 19) „Guldhornene“, den historiske Anledning og Behandlingen af denne. 20) Oversættelse fra Tydsk. 21 og 22) Ludvig Holbergs Liv og Virksomhed (ester Fortælling). 23) At nævne og beskrive de til Næring og i anden Henseende for vort Fædreland vigtige Planter (opgivet af den naturhistoriske Lærer). 24) En Gjerrig. 25) en Kanefart. 26) At beskrive Livet i en stor Handelsstad. 27) En Savoyard fortæller. 28) En Vandflod. 29) Hvorledes jeg i en Samtale med en forhenværende Skolekammerat fik Anledning til at anstille Betragtninger over Skolelivet. 30) Oversættelse fra Tydsk. 31) Ved Eksempel at belyse Ditsproget: „Den, der graver en Grav for en Anden, falder selv deri.“ 32) Menneskets Liv sammenlignet med Blomstens Liv. 33) En Reise i et Bjergland. 34) En Forsængeliz. 35) Den første Føraarsdag i Skoven. 36) En Auction. 37) En Samtale mellem en Semand og en Landmand, om deres forskellige Livsstilling. 38) Soldaten paa Marchen. 39) Hvorledes jeg tænker det vil gaae mig til Examen.

Tydsk. Af Magers Læjeboz 2det Kurjus: Drs Rudi Mutter stirbt. Die Felshöhle von Guacharo. Die Höhle von Atarripe. Das Erdbeben von Caracas. Die Schönheit des südlichen Sternhimmels. Deutschland vor zweitausend Jahren. Die Jungfrau von Orleans. Der treue Hofuarr. Luther auf dem Reichstage zu Worms. Luther im Incognito. Niklaus Zinky. zerstörung Magdeburgs. Die Schlacht bei Zorndorf. Der alte arme Richard. Marathon. Fremdeles fra Side 346 til Side 360. Schillers „Wilhelm Tell“ og „Turandot“ 50 Sider. En Stil hver Uge. Mundtlige Oversættelser fra Dansk. Desuden er Klassen maanedligt examineret i et selvvalgt Vennum af en eller anden tydsk Forfatter. Rungs Formlære og det Bigtigste af Syntaxen.

Fransk. Af Borring's Lærebog for Mellemklasserne Pag. 74—151. Af Stileøvelserne 2den Afdeling til Pronominer. Formlæren efter Abraham's Grammatik. En Stil hveranden Uge. Paa egen Haand har Klassen læst Noget af Chanoine Schmid's Fortællinger samt voyage en Bohême.

Engelsk. Af Nepps Lærebog Pag. 1—66. Det Vigtigste af Rosings Grammatik. En Stil ugentligt, i det sidste halve Aar efter Anders Stileøvelsbo.

Historie. Allens Lærebog 1397—1660.

Naturhistorie. Efter Bramsen & Dreyer: De tofrosbladede Planter og den almindelige Del af Plantelæren med Undtagelse af de Paragrapher, der behandle Plantephysiologien.

Tegning. Frihaandstegning efter Ornamentter. De første 10 Tabeller af Geometrien.

2de Klasse A & B.

Religion. Af Herslebs Bibelhistorie: Christendommens Historie fra Indtoget i Jerusalem til Himmelsgarten. Fremdeles Udsigt over det gamle Testamente Skrifter med betydelige Udvidelser; i Forbindelse hermed ere de vanskelligste Partier af det gamle Testamente Historie repeterede. I Balles Lærebog: om Menneskets Bestemmelse, om Synden. Kap. 2, § 1—8. Kap. 3. Fremdeles Kap. 8 om Udødeligheden. Enkelte Festpsalmer.

Historie: Af Bohrs Lærebog: Den nyere Historie til Aar 1721.

Geographi: Efter Welschows Lærebog: Asien, Afrika, Amerika, Australien.

Naturhistorie. Efter Bramsen & Dreyer: De enfrosbladede og blomsterløse Planter. Den øvrige Del af Plantelæren er repeteret. Af Dyreriget: Bleddyr, Patte-dyr, Mennesket.

Mathematik. Bergs Arithmetik Kap. 1—6. Bergs Ledetraad i Geometrien (med Undtagelse af § 23—78).

7de Klasse A.

Latin. Cæs. de bell. Gall. òte Bog og Halvparten af òte. Cic. de 4 Taler mod Catilina. Madvigs Grammatik § 27—318 (Orddannelseslæren er forbigaat). 80 Stile ere strevne.

Græsk. Bergs Læsebog for det 2de Års Kursus. (Af de tre første Absnit ere adskillige Exempler, af òte Absnit det 2de, 3de og 4de Stykke forbigaat). Tregders Formlære. 1 Gang om Ugen skriftlige Øvelser.

Dansk. Af Holsts poetiske Læsebog ere følgende Digte lært: Roserne, Eitharspilleren, Strandveien, Frederiksberg, Fjællerkonens Aftenjang, Sjælland, Digterens Hjem, de to Kirketaarne, Foraar om Vinteren, Vaaren og Freden, Tycho Brahes Farvel, Tymme Sjællandsfar. Forskjellige Digterværker ere kurorisk læste og flere Forfatteres Biographier meddelte. Grammatik og Metrik. De skriftlige Arbeider have, foruden 5 Overståttelser fra Frans, været følgende: 1) En Sommerreise. 2) Bylivets Fortrin. 3) En Luftstipper. 4) Hvorledes en Fridag, paa hvilken jeg ret vilde more mig, forsildtes ved en Række af Fortædeligheder. 5) En Ulykke kommer sjælden alene. 6) Hvorledes jeg ved min Dienstagthed kom til at stade istedenfor at gavne. 7) Invalidens Fortælling. 8) En Høkerloge. 9) En Aften i Tivoli. 10) En Beskrivelse af Johannes-Gruppen over Indgangen til Frue-Kirke. 11) Et Brev til en Ven at skildre den Utilfredshed med sig selv, der er en nødvendig Folge af at forsømme sine Pligter. 12) Tiderne forandre sig, og vi forandres med Tiderne. 13) Hvilet Udbytte skulle vi bringe med os fra Theatret? 14) Hvilke Betragtninger maa Nytaaersdagen fremkalde? 15) Et Takkebrev, en Anbefalingsskrivelse og et Formaningsbrev. 16) Den Misundelige (en Charakterskildring). 17) Hvilke Fordele have Menneskene draget af Handelen? 18) Falst slaer sin egen Herre paa Halsen. 19) Hvorledes en tankelos og letfindig Ætring kan afstedkomme store Ulykker. 20) Den Mistænkomme (en Charakterskildring). 21) Mange Hunde ere Ha-

rens Død. 22) Polypernes Form, Liv og Virksomhed. 23) Lykkens Omstændighed. 24) I en Fortælling at vise, hvorledes ringe Kræfter ved Enighed og Samdrægtighed kunne udrette Mæget. 25) En Kunstsnydelse, tilbret i et Brev til en Ven. 26) En Forbryders Ungdomshistorie. 27) Vor der opvises et Monument for Adam Oehlenschläger? (en Dialog). 28) Hvorledes jeg ved min Aandserværelse reddede mig ud af en stem Forlegenhed.

Tydk. Af Magers Læsebog for 2det Aar: Pag. 168—180, 344—362. Af 3die Aars Kursus: Pag. 106—117, 122—131, 139—145, 154—181, 325—335, 560—574. Af Digte Pag. 38—51. Rungs Formlære og Syntax. 1 Stil hveranden Uge. Desuden har Klassen paa egen Haand læst en Del Stykker af Schiller, Goethe, Schwab, Hauff og er heri blevet examineret 1 Gang hver Maaned.

Franst. Af Borrings Læsebog for Mellemklasserne fra 197 til 261; Charles douze par Voltaire (194 Sider). Af Abrahams's Grammatik Formleren og Neglerne for Participtierne, Negtelserne og Subjonctif. En Stil hver anden Uge. Paa egen Haand har Klassen læst nogle af Chanoine Schmid's Fortællinger.

2de Klasse B.

Dansk. Efter Holsts poetiske Læsebog ere følgende Digte læste: Tymme Sjællandsfar, Tycho Brahes Farvel, Fredensborg, Fædrelandet, Camoens, Drøkene, Roserne, En Veninde, Aftenlandstab, Digterens Hjem, Guldhornene, Thors-sing, Sjælland, Dods sieblikket, Liden Gunver. Forresten som 7 A.

Stileopgaverne have været følgende: 1) En Sommerreise. 2) Bylivets Fortrin. 3) Et Skib i Havnud. 4) Lustskipperen. 5) Et omrejsende Skuespillerelskab. 6) En fortædelig Fødselsdag. 7) Hvorledes en ubetydelig Tildragelse kan overdrives ved Rygget. (Brevform.) 8) Nytaarsgratulanterne. 9) En Beskrivelse af et Værksted. 10) Et Brev til en Ven, der skriver daarrligt Dansk. 11) En

Skildring af den Ketsjordiges Død i Modsetning til Forbryderens Endeligt. 12) Udholdenhed flytter Bjerget. (En Fortælling.) 13) Et Marked. 14) Lykken bedre end Forstanden. (En Fortælling.) 15) En Gldebrand. 16) Guldhornene: a. Den historiske Beretning om dem. b. Hvad der foransledigede Dehleenschläger til at behandle dette Stof. c. Udvikling af Digtets Indhold. 17) En Beskrivelse af et Kunstmærke. 18) Karnavalet i Venet og Rom. (Oversættelse.) 19) Charakteristik af den Letsindige. 20) At udvile Betydningen af følgende Ordspørg: „Man kan ikke forbide en fugl at flyve hen over sit Hoved, men vel at bygge Nede deri“. 21) En Eventyrers Liv. 22) Oversættelse. 23) Den Forsigtige. (En Charakterstildring.) 24) Et Eventyr. 25) Et Aftenlandskab. 26) Dyrehavsbakken i Regnveir. 27) Stemninger paa en Konfirmationsdag. 28) En Anbefalings-Skrivelse. 29) Et Tordenvir. 30) Oversættelse. (Bambusrørets Nytte.) 31) En Skovtour med Skolen.

Tydst. Af Magers Læsebog 3de Aars Kursus er læst: af Poesi fra Pag. 5—50 og af Prosa fra Pag. 116—154 og fra 174—181. Af Schiller: „Fiescho“, Endel af „Wallenstein“ og Slutningen af „Turandot“. Desuden har hver Discipel mundtlig opzivet et selvvalgt Pensum af en Forfatter, enten Stykker af tydste Klassikere som Schiller, Goethe, Hoffmann, Hauff, Schwab, eller Oversættelser af Walter Scotts, Coopers og Marryats Romaner. Rungs Formlære og Syntax. Mundtlige Oversættelser fra Danskt til Tydst. En Stil hver Uge og af og til en Extemporalstil.

Franck. Borrings Læseboz for Mellemklassen fra 90 til 262. Stileselverne om Pronominerne Pag. 27—43. Af Abrahams's Grammatik Formlæren, og efter mundtligt Foredrag Reglerne for Participierne, Subsonetis og Negtelserne. En Stil om Ugen. Paa egen Haand har Klassen læst Endel af Chanoine Schmid's Fortællinger.

Engelsk. Nepps Læsebog Pag. 24—87 og 98—123.

Af Mariboes Læsbog Pag. 1—21 og 82—100. Det Vigtigste af Rosings Grammatik. En Stil ugentligt. Desuden har Klassen paa egen Haand læst adskillige Stykker af lettere Klassikere, hvori de en Gang om Maaneden ere examinerede.

Historie. Allens Danmarks Historie til Aar 1660.

Negning. Procentregning og Rentesregning. Thara-
og Selskabs-Negning med hvad dertil hører. Hovedregning.

Tegning. Frihaandsstegning efter Klodser og Forteg-
ninger af Ornamenter. Geometrisk Tegning (Ovalerne).

Soe Klasse A. B. C.

Dansk. Enkelte af de nyere danske Forfattere ere forelæste. Stileopgaverne have været følgende:

- 1) Livet sammenlignet med en Skole, et Skuespil, en Reise.
- 2) Hvorfor see vi saa ofte den Overfladiske glimre og gjøre Lykke, medens den Grundige og Dygtige stilles i Skyggen?
- 3) At vise, hvorledes Ensomheden baade kan være skadelig og velgjørende for Sindet.
- 4) At udvise den Sætning: de gode Exempler ere Vinger, der løfte os opad; de slette ere Lænker, der tynde os nedad.
- 5) Hvorfor er det farligt at fortæbe sig i Sorgen?
- 6) Forlbt og Formeget forbærer Alting.
- 7) Er det sandt, at een Gang er ingen Gang?
- 8) Flyttedagen, betragtet fra den komiske og alvorlige Side.
- 9) Hvilke Egenstæber have fornemmelig udmaaret de Nogen-
ter, som Historien har givet Tilsynet „de Store“?
- 10) Hvor bestaaer den sande Tillid til os selv, og paa hvilke Maader kan den udarte?
- 11) Hvorfor er det saa vigtigt at anvende Ungdomsaarene vel?
- 12) At udvise Betydningen af offent-
lige Monumenter.
- 13) Hvorfor skulle vi frygte mere for de gode Dage end for de onde?
- 14) Hvormed skulle vi troste os mod uskyldt Misfjendelse?
- 15) Hvorledes opkomme Rygter, og hvorledes udbrede de sig?
- 16) Hvorfor er det nødvendigt, paa Vandringen gennem Livet, undertiden at standse og kaste Blifket tilbage?
- 17) Hvorledes skulle vi for-
saae det Udtryk: Pengenes Almagt?
- 18) Hvilke ere de Klip-

per, hvorpaas vi strande, naar vi ikke i Tide lære at være tilfredse med vor Stilling? 19) At udvise den Sætning: der er kun eet Skridt fra Capitol til den tarpejisse Klippe. 20) Hvorledes kunne vi bidrage til at forædle vore Fornielser? 21) I en Fortælling at vise, hvorledes utidig Tjenstagtighed kan stade istedetsfor at gavne. 22) Hvilke Betingelser maae være tilstede, for at man kan drage den rette Nutte af en Udenlandsreise? 23) Ved Enighed bliver Svaghed til Styrke, ved Uenighed Styrke til Svaghed. 24) Hvorfor see vi saa-mange Mennesker forseile deres Tilværelse? 25) „Hellere sent end albrig!“ 26) At udvise og ved Exempler at oplyse Forskjellen mellem nogle selvvalgte Synonymer. 27) Hvad gavnede det et Menneske, om han vandt den ganske Verden, man tog Skade paa sin Sjæl? 28—34) 7 Oversættelser fra Fransk eller Tydsk.

Fransk. Af Borring's études littéraires 250 Sider. Abrahams's Grammatik. Klassen har paa egen Haand læst forskellige nyere Forfattere, med Examination og Beiledning 1 Gang maanedligt. (B. & C. har frevet 1 Stiil ugentligt, C. har afverlet med frie Afhandlinger).

Sde Klasse A & B.

Religion. Apostlenes Historie og deres Skrifter; enkelte af disse (Rom. 1 Kor. Gal. Efeser) temmelig fuldstændigt gjennengaaede. Herslebs Bibelhistorie er benyttet som Grundlag. Efter Balles Lærebog lært om Kirken, Naademidler og Naadevirkninger.

Opgaver: 1) At paavise Modhætningen mellem Bereettingerne i Acta og i Galater-Brevet angaaende Apostelconciliet. 2) Stefanus. 3) Samaritanerne og deres Forhold til Christendommen. 4) Hvilken Lære kunne vi uddrage af Parablen om den forlorne Son? 5) Efter Apostlenes Gjerninger at fremstille de Bevæggrunde, som bragte Hedningene til at forfolge de Christne. 6) Kong Amazias og Urias Historie med særligt Hensyn til de Afgivelser, der findes i Bereettingerne 2 Kong.: 14—15 og 2 Kron.: 25—26. Hvilke Bildfarelser

og Feil havde Jesus at rette hos sine Disciple. 8) Galaterbrevet. 9) Hvorledes skulle vi helligholde Hviledagen?

Naturhistorie. Bramsens & Dreyers Zoologi og Botanik.

Mathematik. Bergs Arithmetik Kap. 4, Kap. 7—11 og Kap. 13, med Forbigaaelse af enkelte Stykker. Bergs Geometri fra 2den Hovedafdeling og ud, ligeledes med Forbigaaelse af enkelte Stykker. Endel Opgaver ere skriftligt løste.

Sde Klasse A.

Latin. Cic. orat. pr. Milone. Liv. 1ste Bog. Kursorisk: læst Cic. orat. pro rege Dejotaro. Madvigs Grammatik 27—287. 70 Stile ere frevne.

Græsk. Xenoph. Anab. 3die og 4de Bog. Hom. Il. 6te, 7de og 8de Bog. Tregders Formlære. Af Madvigs Ordspeiningslære er det Vigtigste af 1ste Afsnit læst og indøvet ved mundtlig Oversættelse af Bergs Exempelsamling. Skriftlige Øvelser ere foretagne nogle Gange om Maanedsen.

Tydk. Af Magers Lærebog 3die Kursus er læst: af Poetien fra Pag. 1—106 og af Prosa Nr. 85, 95, 249, 252, 331, 332. Af Goethe „Hermann und Dorothea“ og Egmont, af Schiller „Maria Stuart“ og følgende Digte: Das Lied von der Glocke, der Spaziergang, der Kampf mit dem Drachen, Rousseau, Resignation, die Kindesmorderin, Elegie auf den Tod eines Jünglings, die Schlacht, die Götter Griechenlands, Ritter Toggenburg, Hero und Leander, der Gang nach dem Eisenhammer. — Desuden er Klassen maanedligt examineret i et selvalgt Pensum af en eller anden tydsskifte Forfatter.

Nungs Formlære og Syntax. 1 Stiil hver Uge; Oversigt over den tydsskifte Literaturhistorie.

Historie. Bohrs Lærebog i den nyere Historie fra Åar 1721—1848. En Afhandling maanedligt.

Geographi. Hele Geographien efter Welschows Lærebog, med betydelige Udvidelser.

Sde Klasse B.

Engelsk. Ivanhoe 150 Sider. Anders Stileøvelser fra 1—380 af Sætningerne. To Aftter af „Kammeraterne“ og 6 Historier i Mariboes Stileøvelser ere oversatte fra Dansk. To Stile ugentligt. Paa egen Haand er læst Stykker af nyere Forfattere, hvori der er blevet examineret en Gang om Maanedens.

Naturlære. Ørsted, Naturlærrens mekaniske Del: Ligevægtslæren og det Væsentligste af den almindelige Bevægelseslære (indtil Stødet). Petersen, Chemisk Physik: Magnetisme, Elektricitet og Galvanisme (med Forbi-gaaelse af enkelte Stykker).

Historie. Bohrs Lærebog i den nyere Historie fra Aar 1721—1848. Allens Lærebog i Danmarks Historie. En Afhandling maanedligt.

Geographi. Efter Welschows Lærebog: Europa.

Regning. Hvad der er gjennemgaaet i de foregaaende Klasser, er indøvet gjennem vanfæliger Opgaver. Berel-regning. Barecalculation. Hovedregning.

Tegning. Frihaandstegning efter Klodser og Fortegninger af Ornamenter.

Sde Klasse C.

Tydsk. Reinecke Fuchs. Wallensteins Lager, Piccolomini. 150 Sider af Magers Lærebog. Desuden har Klassen paa egen Haand læst forskellige Stykker af Klassikerne. Hele Brejemanns st. Grammatik. 1 Stil om Ugen, 1 Afhandling hver 14de Dag. Mundtlig Oversættelse fra Dansk paa Tydssk dels efter Bohrs dels efter Allens Historie.

Historie. Bohrs Lærebøger i Verdenshistorien (til Skoleexamen opgives ikke, fra Aar 476—1720). Allens Danmarks Historie. 1 Afhandling maanedlig.

Geographi. He'e Geographien efter Velschows
Lærebog.

Mathematik. Den elementære Arithmetik efter Berg.
Den elementære Stereometri efter Berg. Den elementære
Geometri indtil Læren om lignedannede Figurer, efter Berg.

Tegning. Frihaandstegning efter Klodser og Orna-
menter. Geometrisk Tegning.

9de Klasse.

Latin. Livius. 22de Bog. 30 Kap. af 1ste Bog. —
Lælius. Cic. de off. 3die Bog. Virgil. Aen. 2den 6te Bog. Hor.
Ep. 2den Bog. Ov. Metamorph. 1ste Bog. 1—5. Madvigs
Grammatik. 76 Stile. 27 Berstoner. Stolls Mythologi.
Boiesens Antiquiteter.

Historie. Den gamle og Middelalderens Historie efter
Bohrs og Allens Lærebøger med betydelige Udvidelser.

Graesk. Xenophons Apologia Socratis, Symposium,
Hiero; Platōs Apologia Socratis, Crito; Hom. Iliad.
22de Bog, Odyss. 11te Bog, Madvigs Ordfoiningsslære §§
107—185; Tregders Formlære; de attiske Antiquiteter efter
Bojesen.

Physik. Ørsted's mekaniske Physik: Hele Vigevægts-
læren. Petersens chemiske Physik: Magnetisme, Elektri-
citet, Galvanisme og Barmelære.

Dansk. Udsigt over den danske Literaturs Historie fra
den ældste Tid indtil vore Dage. Hveranden Uge er en
Stil leveret; Opgaverne have været følgende: 1) Hvad skal
man domme om fremmede Ord i Modersmalet? 2) De for-
stjellige Benævnelser paa at dee. 3) Med hvilken Ret slut-
ter man sig fra et Menneskes Ydre til hans Indre? 4) Ad-
stillelse (Tale til en bortdragende Ven). 5) Den Skifflige.
6) Oversættelse af Crito Kap. 13. 7) Den danske Litera-
turs vigtigste Frembringelser i Modersmalet før Reforma-
tionen. 8) Om Duelvæsenet. 9) Hvilke Begivenheder og
Omkændigheder funne ansees for Varsler om den lutherske
Reformation? 10) Hvilket Værde bør vi tillægge Studiet af

de gamle Sprog? 11) Charakteristik af vore gamle Kjæmpeviser. 12) Hvorfor forfølge vi i Historien visse Folkeslags Skjæbne med større Interesse end andres? 13) Hovedforskjellen mellem Oldtidslivet her i Norden og i Grækenland. 14) Om Kortspil. 15) Den asiatiske Kultur imod den romersk-græske indtil Folkevandringen. 16) Hohenstaufene og Papven. 17) Evald og hans Samtid. 18) Balders Død af Evald og Baldur hin Gode af Dehenschläger.

Mathematik. Efter Bergs Værebøger: Algebraen repeteret forfra indtil Ligninger af 1ste Grad inkl. Geometri: Fra Begyndelsen til Beregning af regelmæssige Polygoner. Stereometrien. En Del Opgaver ere læste.

Religion. En Udvikling af de christelige Hovedlærdomme, nedstrevet efter mundtligt Foredrag (med Undtagelse af Pligtlæren). Pauli Brev til Efeserne i Originalsproget. Det Nye Testamente. Skriftenes Indhold. I Regelen 2 Stile om Maanedens. Opgaverne have været følgende: 1) Menigheden i Efesus. 2) En religiøs Betragtning tagen af Naturen. 3) Et er fornødent: forbyder dette Ord en Christen Erhvervelsen og Nydelsen af dette Livs Goder eller hvorledes er det at forståe? 4) Luc. 17, 20. Guds Rige kommer ikke saaledes, at man kan vide det. 5) Den jødiske og christelige Opfattelse af Retfærdighed. 6) Det Syndige og Taabelige i at opsette sin Omvendelse, efterat man har erkjendt sin Synd. 7) Det israelsk Folks Tilstand under Dommerne. 8) Om Hellenisterne (deres Sprindelse, Literatur og Indflydelse paa Christendommen). 9) Det jødiske Folks Tilstand under Exilet og dertes Indflydelse paa deres Sprog og religiøse Udvikling. 10) En Overveielse af de to Bibelsteder: Jac. 1, 2. „Agter det for Glæde at falde i Fristelser“ og Math. 6, 13. „Lad os ikke ind i Fristelse.“ 11) De Beviser, Christus anfører for sin gudommelige Sendelse. 12) Beviset for Sjælens Udestedelighed, taget fra Troen paa Guds Retfærdighed. 13) Om Enjomhed som Opbyggelsesmiddel. 14) 1 Peter 4, 5. „Kjærlighed skjuler Synders Mangfoldighed.“ 15) 1 Kor. 6, 19—20. „Evers Legeme er den hellige Aands Tempel“. 16)

Math. 6, 34. „Bekymrer Eder ikke for den anden Morgen“.

17) Kolosienserbrevet, Anledningen til dets Affattelse og dets Indhold. 18) Hebræerbrevet.

Hebraisk. Genes: 1ste og 2det Kapitel. Whitten: hebraisk Sproglære til Skolebrug: det Vigtigste af Lydlære, Boindingslære og Ordbannelseslære.

Kandidaterne til Examen Artium.

De sidst examinerede Kandidater have opgivet Følgende i de gamle Sprog.

Latin. Liv. 21de og 22de Bog. Sall. Catilina. Cæs. de bell. Gall. 1ste og 2den Bog. Cic. orat. in Cat. I-IV og or. pro. Sexto Roscio. 3die Bog af Cic. de off. Cato major. Lælius. Virg. Æneid. 2den, 3die, 4de og 6te Bog. Hor. Ep. 1ste og 2den Bog med ars poetica. Od. 1ste og 2den Bog.

Græsk. Xenoph: Hell. 3die og 5te Bog. — Herod: 4de Bog. — Isocrat.: Areopagit. — Xen.: Sympos. Apolog. Hiero. — Plato: Apolog. Crito. — Homer: 5 Bøger af Iliad og Odyss. — Istedetfor Hebraisk er læst 10 Bøger af Odyss.

Den øverste af Kandidaterne har tillige opgivet: Sall. Jugurth. Tac. de mor. Germ. Annal. 1ste Bog. — Hor. Od. 3die og 4de Bog. Carm. secul. 7 Bøger af Homer.

Læreerne.

- Hr. Assens, D. S., Stud. Theol., underviser i Geographi
3 b., 4 a. og 5 b.
- Bay, A. S., Lærer i Fransk i 3 b., 4 b., 5 a., 6 a.,
6 b., 7 a., 7 b., 8. og 9 a.
- Benedictjen, B., Cand. Theol., underv. i Fransk i
3 a. og 4 a.

- Hr. Berg, C., Overlærer ved Metropolitanssolen, underv. i
Græss i 9 a.* og 9 b.
- Berg, L., Lærer ved Søkatedakademiet, underv. i Historie
og Geographi i 8., 7 a., 7 b., 6 a., 6 b., 5 a.;
Geographi i 9 a. og Historie i 5 b.
  - Berg, P. C., Lærer ved Landkatedakademiet, underv. i
Mathematik i 9 a. og 9 b.
  - Bohr, Harald, Cand. Theol., underv. i Religion i 9 a.,
9 b., 8., 7 a., 7 b., 2 b., 1 a. og 1 b.
  - Borgen, A. G., Cand. Theol., Skolens Inspector, underv.
i Dansk og Tydss i 4 b. og 2 a.; Skrivning i
6 a., 6 b., 5 a., 5 b. og 4 a.
  - Borries, E. S. G., Cand. Polyt., underv. i Tydss i
8 b. og 8 c.
  - Brodersen, O. B., Cand. Philos., underv. i Engelsk
i 5 b.; Dansk og Tydss i 2 b.
  - Bølling, D. G. M., Cand. Philos., underv. i Natur-
historie i 5 a., 5 b., 4 a., 4 b., 3 a., 3 b., 2 a.
og 2 b.
  - Christensen, C. B. Th., Portraitmaler, Tegnelærer
i 4 b., 3 a., 3 b., 2 a. og 2 b.
  - Dall, Fr. G., Cand. Theol., Lærer i Forberedelses-
klassen.
  - Dorph, C., Cand. Theol., underv. i Religion i 3 a.,
3 b. og 2 a.; Geographi i 2 a.
  - Drejer, J. M. J., Cand. Philos., Translateur, underv.
i Engelsk i 7 b. og 6 b.
  - Driebein, B. A. B., Cand. Theol., underv. i Dansk i
9 a. og 9 b.; Mathematik i 8 a., 8 b., 7 a., 6 a.
og 6 b.; Religion i 6 a., 6 b., 5 a., 5 b., 4 a.
og 4 b.; Dansk og Tydss i 4 a.
  - Edersberg, B. J., Arkitekt, underv. i Tegning i
8 b., 8 c. og 7 b.
  - Femmer, N., Cand. Philos., Lærer i Regning i 8 b.,

*) 9 a. betegner de Kandidater, der sidst have underkastet sig Examen
Artium.

- 7 b., 6 a., 6 b., 5 a., 5 b., 4 a., 4 b., 3 a.,
3 b., 2 a., 2 b., 1 a. og 1 b.
- Hr. Ferrall, J. St., Dr., underv. i Engelsk i 8 b.
- Gunzelnich, J. J., Maler, underv. i Tegning i 6 b.,
5 b. og 4 a.
  - Hansen, Andr., Stud. Philol., underv. i Latin i 8 a. og
7 a.; Dansk og Tydsk i 3 b.
  - Hattesen, H. B., Stud. Philol., underv. i Latin i 6 a.
og 5 a.
  - Holmsted, J. v., Premierlieutenant, Obrm., med Assis-
stenter, Lærer i Gymnastik.
  - Holst, H. P., Professor, R. af Obr. og Obrm., underv.
i Dansk i 8., 7 a., 7 b. og 6 a.
  - Hviid, L. N., Cand. Philos., underv. i Tydsk i 9 a.,
8 a., 7 a., 7 b., 6 a., 6 b., 5 a. og 1 a.
  - Irmischer, C. F., Cand. Philos., Lærer i Frans i 5 b.
  - Jensen, J. L., Cand. Theol., underv. i Dansk i 5 b.;
Geographi i 4 b. og 3 a.
  - Kerrn, C. C. C., Adjunkt ved Metropolitanstolen,
underv. i Græsk i 8 a., 7 a. og 6 a.
  - Lauritsen, Har., Kopist, Lærer i Skrivning i 1 a.
  - Nansen, J. P. N., Cand. Theol., underv. i Dansk i
6 b. og 5 a.; Dansk og Tydsk i 3 a.
  - Nielsen, C. L., Cand. Theol., underv. i Hebraisk i
9 a. og 9 b.
  - Rugaard, D. E., Lærer i Skrivning i 3 a. og 2 a.
  - Schytte, H. B., Cand. Philos., underv. i Sang i 1 a.,
1 b. og Forberedelssesklassen.
  - Simonsen, L. L., Cand. Philos., underv. i Tydsk i
5 b. og 1 b.
  - Smith, J. L. E., Stud. Med., underv. i Physik i 9 b.
og 8 b.
  - Smith, J. G., Cand. Theol., Lærer i Forberedelssesk.
  - Spetmann, H. C., Cand. Philos., Lærer i Sang i 7 a.,
7 b., 6 a., 6 b., 5 a., 5 b., 4 a., 4 b., 3 a.,
3 b., 2 a. og 2 b.

- Svanekjær, T. J., Kancellist, Lærer i Skrivning i 8 b., 8 c. og 7 b.
  - Hr. Thalbizer, E. G., Kammerstriver, Lærer i Skrivning i 4 b., 3 b., 2 b. og 1 b.
  - Luxen, C. E. H., Cand. Theol., underv. i Mathematik i 8 c.
  - Vaupell, C. Th., Cand. Theol., Obrm., underv. i Naturhistorie i 8 a., 8 b., 7 a., 7 b., 6 a. og 6 b.
  - Winther, N. P. R., Cand. Theol., underv. i Mathematik i 7 b.; Dansf i 1 a. og 1 b.
Bestyreren underviser i Latin i 9 a. og 9 b.; Historie i 9 a.; 9 b., 4 a., 4 b., 3 a., 3 b., 2 a. og 2 b., Geographi i 1 a. og 1 b.
-

Den første Del af Afgangseramen for studerende Disciple for Året 1851 blev afholdt den 25de Juni (skriftlig Prøve i Tydsk), og den 9de, 15de 16de Juli (mundlig Prøve i Naturhistorie, Tydsk, Fransk og Geographi). Ti Kandidater indstillede sig. Som Censorer udenfor Skolens Lærerpersonale vare med Ministeriets Indvilligelse indbudne d' Hrr. Professor Mag. L. Abrahams R. af Obr. og Obm. (Tydsk, Fransk), Overlærer J. C. Espersen (Geographi) og Lieutenant C. F. v. Lütken, Assistent ved det zoologiske Museum (Naturhistorie). Udfaldet af Examen vil ved 2den Dels Slutning blive bekjendtgjort.

Bed Skoleaarets Begyndelse deltes 6te, 4de og 2den Klasse i sideordnede Klasser med Betegnelsen A og B. En ny Realklasse blev oprettet under Navn af 7de B, sideordnet med 7de A (den studerende Klasse). Da de Fordringer, der gjøres ved Landkadetakademiets Examen, ere blevne saaledes modifiserede, at en Afgangsklasse til Landkadetakademiet passende kan slutte sig til Undervisningen i overste Realklasse, benyttede jeg den Lejlighed, som fire af mine Disciples Duske frembød, og oprettede en saadan Afgangsklasse (8de C.)

Bed den offentlige Examens i Aaret 1851 talte Skolen 290 Disciple. I Aarets Løb ere indkomne 123. Skolen teller nu 369 Disciple, der ere saaledes fordelt i Klasserne:

9de Klasse	6.	(Gymnasialklassen.)
8de — A	11.	
8de — B*)	5.	Sideordnede.
8de — C**)	11.	
7de — A	13.	Sideordnede.
7de — B	12.	
6te — A	15.	Sideordnede.
6te — B	17.	
5te — A	19.	Sideordnede.
5te — B	14.	
4de — A	28.	Sideordnede.
4de — B	28.	
3die — A	21.	Sideordnede.
3die — B	25.	
2den — A	24.	Sideordnede.
2den — B	25.	
1ste — A	25.	Sideordnede.
1ste — B	19.	
Forberedelssesklasse A.		24.
Forberedelssesklasse B.		27.

369.

Mandag den 19de Juli Kl. 4 prøves de til Op-
tagelse i Skolen anmeldte Disciple.

Torsdag den 22de Juli Kl. 10 befjendtgøres
Examens Udsald og Dmflytning foretages.

---

* Bed Bogstabet B betegnes i 8de, 7de, 6te og 5te Klasse Real-
klassen; i Undervklasserne betyder B blot Sideordningen til A Klassen.

**) Afgangsklassen til Landkabefakademiet.

Derefter begynde Sommerferierne, som vedvare til Tirsdag den 17de August Kl. 8, da det nye Skoleaar tager sin Begyndelse.

Enhver, der interesserer sig for Skolen, navnlig Disciplenes Forældre og Forhafte, indbydes til at bære saavel Examen som Slutningshøstideligheden med deres Nærværelse.

H. G. Bohr.

E x a m e n s - S c h e m a .

Skriftlig Examen.

Mundtlig Examens.

Nr.	Fredagen d. 9de Juli.	Nr.	18.	18=9 $\frac{1}{2}$. Naturhist. V B. 9 $\frac{1}{2}$ =11 $\frac{1}{2}$. Naturhist. III B. 12=2 $\frac{1}{2}$. Franſe. Engelsſt. Naturhist. VIII A 4=6 $\frac{1}{2}$. Naturhist. VI A.
	9=11 $\frac{1}{4}$. Lydſt 12=2 $\frac{1}{2}$. Franſe 4=6 $\frac{1}{2}$. Naturhist.		19.	9 $\frac{1}{2}$ =11 $\frac{1}{2}$. Naturhist. IV B. 6=7. Physit. VIII B. 8=9. Regning VII B. 9=11. Regning I A. 12=1 $\frac{1}{2}$. Regning V B. 4=6. Regning II A.
	4=6 $\frac{1}{2}$. Geographi XIg.-kl.			
	Torsdag d. 15de Juli.			
2.	8=10 $\frac{1}{2}$. Latin . . IX. 11=1 $\frac{1}{2}$. Latin . VII A. 4=7. Græſt . VIII A. 7=8. Engelsſt VIII B.	2.	8=10 $\frac{1}{2}$. Latin . VI A. 10 $\frac{1}{2}$ =12 $\frac{1}{2}$. Græſt . VII A. 4=6 $\frac{1}{2}$. Latin . V A. 6 $\frac{1}{2}$ =7. Hebraiſt . IX.	
4.	8=10. Lydſt . . VI B. 10=11 $\frac{1}{2}$. Lydſt . VII B. 12=2. Danſt . . I B. 4=6. Danſt . V B. 6=8. Danſt . V A.	4.	8=9 $\frac{1}{2}$. Danſt . VII A. 9 $\frac{1}{2}$ =11. Danſt . VII B. 11=1 $\frac{1}{2}$. Danſt og Lydſt II A 2.	
6.	8=10 $\frac{3}{4}$. Danſt og Lydſt IV A 1*). 11 $\frac{1}{4}$ =2. Danſt og Lydſt IV B 1.	6.	4=6. Danſt . VI B. 6=8. Danſt og Lydſt III B 1.	
8.	4=6. Lydſt . VII A. 9 $\frac{1}{2}$ =11. Engelsſt . V B. 12=2. Mathem. VII A. 4=6. Lydſt . I B. 6=8. Mathem. VI A.	6.	8=10. Lydſt . V A. 10=12. Lydſt . I A. 12=2. Lydſt . V B. 4=7. Danſt og Lydſt II B 1.	
10.	8=12. Historie og Geographi . VI A. 12=2. Historie . II A. 4=8. Historie og Geographi . VI B.	8.	8=10 $\frac{1}{2}$. Danſt . I A. 10 $\frac{1}{2}$ =12. Danſt Diftatſtil Forberedelses-kl.	
12.	8=9 $\frac{3}{4}$. Religion III A. 10=12. Religion . II B. 12=1 $\frac{3}{4}$. Religion III B. 4=6. Religion . V A. 6=7 $\frac{1}{2}$. Religion . IX.	10.	12 $\frac{1}{2}$ =2. Mathematik IX. 4=6. Mathem. VII B. 6=8. Mathem. VI B. 8=9 $\frac{1}{2}$. Historie og Geographi . VIII A.	
14.	8=10 $\frac{1}{2}$. Geographi IV B. 11=2. Geographi IV A. 4=6. Historie . II B. 6=8. Geographi II A.	12.	9 $\frac{1}{2}$ =11. Historie og Geographi . VIII B. 11 $\frac{1}{2}$ =2. Historie og Geographi . VIII C. 4=8. Historie og Geographi . VII A.	
16.	8=9 $\frac{1}{2}$. Franſe . VII A. 9 $\frac{1}{2}$ =12. Franſe . III A. 12=2. Franſe . VI A. 4=5 $\frac{1}{2}$. Franſe . VII B. 5 $\frac{1}{2}$ =8. Danſt og Lydſt II A 1.	14.	8=9 $\frac{1}{2}$. Religion . I B. 9 $\frac{1}{2}$ =12. Religion IV A. 6=8. Religion II A. 8=10. Geographi II B. 10=12. Geographi III B. 12=1 $\frac{3}{4}$. Historie III A. 4=6. Historie III B.	

* Af de Klæſſer, ſom ere betegnede med 1 og 2, mader ved Betegnelsen 1 de ulige, ved Betegnelsen 2 de lige Nummere.

Nr.			Nr.		
16.	6=8.	Geographi V B.	14.	12=2.	Religion VII A.
	8=11.	Franſt . . IV A.		9 $\frac{1}{2}$ =12.	Religion IV B.
	11=2.	Franſt . . IV B.		12=1 $\frac{1}{2}$.	Geographi I A.
	4=6 $\frac{1}{2}$.	Franſt . . V B.		4=7 $\frac{1}{4}$.	Historie . IV B.
18.	6 $\frac{1}{2}$ =8.	Danſt . . VI A.	16.	8=10 $\frac{1}{2}$.	Franſt . . III B.
	8=9 $\frac{1}{2}$.	Naturhist. VII B.		11=1 $\frac{1}{2}$.	Franſt . . V A.
	9 $\frac{1}{2}$ =11.	Naturhist. VI B.		4=7.	Danſt Forb.-Rl. A.
	12=1 $\frac{1}{2}$.	Naturhist VI A.	18.	8=9 $\frac{1}{2}$.	Naturhist. V A.
	4=6.	Naturhist. IV A.		9 $\frac{1}{2}$ =10 $\frac{1}{2}$.	Naturhist. II A.
	6=7 $\frac{1}{2}$.	Naturhist. III A.		11=12 $\frac{1}{2}$.	Physik . . IX.
19.	8=10 $\frac{1}{2}$.	Regning IV B.		4=5.	Naturhist. II B.
	11=12.	Regning VI B.		5=6 $\frac{1}{2}$.	Naturhist. VII A.
	12=2.	Regning . I B.	19.	8=10.	Regning . II B.
	4=6.	Regning III A.		10=12.	Regning Forb.-Rl. A.
	6=7.	Regning VIII B.		12=2.	Regning Forb.-Rl. B.
				4=6.	Regning III B.
				6=7.	Regning VI A.
Løverdagen d. 17de Juli.					
2.	8=10 $\frac{1}{2}$.	Græſſ . VI A.			
	10 $\frac{1}{2}$ =1.	Latin . VIII A.	2.	8=11.	Græſſ . . IX.
	4=6.	Engelfſt . VI B.	4.	8=11.	Danſt og Tydſt
	6=8.	Engelfſt . VII B.		11=2.	Danſt Forb.-Rl. B.
4.	8=10 $\frac{1}{4}$.	Danſt og Tydſt			II B 2.
		III A 1.	6.	8=9 $\frac{1}{2}$.	Religion . I A.
	5=7 $\frac{3}{4}$.	Danſt og Tydſt		10=12 $\frac{1}{2}$.	Religion VIII A
		IV A 2.			og VIII B.
6.	8=9.	Tydſt VIII A og	8.	10=12.	Mathem. VIII C.
		VIII B.	10.	8=10.	Historie . V B.
	9=10 $\frac{1}{2}$.	Tydſt . VIII C.		10 $\frac{1}{2}$ =1 $\frac{3}{4}$.	Historie . IV A.
	10 $\frac{1}{2}$ =12 $\frac{1}{2}$.	Tydſt . VI A.	12.	8=10.	Religion VI A.
	4=6 $\frac{1}{4}$.	Danſt og Tydſt		10=12.	Religion VI B.
		III A 2.	14.	12 $\frac{1}{2}$ =2.	Religion . V B.
8.	8=10 $\frac{3}{4}$.	Danſt og Tydſt		8=9 $\frac{1}{2}$.	Geographi I B.
		IV B 2.		10=12.	Danſt og Tydſt
	12=2 $\frac{1}{2}$.	Mathem. VIII A			III B 2.
		og VIII B.	16.	12=2.	Geographi III A.
10.	8=9 $\frac{1}{2}$.	Historie . . IX.		8=10 $\frac{1}{2}$.	Franſt . . VIII.
	10=2.	Historie og Geog-		12=2.	Franſt . . VI B.
		raphi . VII B.	19.	8=10 $\frac{1}{2}$.	Regning IV A.
	4=8.	Historie og Geog-		11=12 $\frac{1}{2}$.	Regning V A.
		raphi . . V A.			
12.	8=10.	Religion VII B.			

Fortegnelse

over

Skolens naturhistoriske Samling.

I. Hvirveldyr.

A. Pattedyr.

Hvirvler af forskjellige	Kranie af en Skovmaar.
Pattedyr.	— af en Hare.
Tænder af do. do.	— af en Raabuk.
Menneskekranie.	Tak af en Kronhjort; <i>foræret af Disc. Erik Hansen.</i>
Skelet af en Abe.	Tak af en Daahjort.
En Marekat, udstoppet.	Horn af en tam Oxe; <i>foræret af Disc. August Larsen.</i>
Flaggermus, udstoppet.	Foden af et Faar.
Muldvarp, udstoppet;	Kranie af en Hest.
<i>foræret af Disc. Ole Lund.</i>	Foden af do. med Hov.
Muldvarp, Skelet.	Kraniet af et Svin.
Spidsmus, udstoppet;	Hjørnetænder af et Vildsvin.
<i>foræret af Disc. Thorvald Kruse.</i>	Kranie af et Marsvin;
Skelet af en tam Kat.	<i>foræret af Disc. Hans Lange.</i>
Kranie af do.	
— af en Hund.	

B. Fugle,

(udstoppede og opstillede).

Lærkefalk. (Han)	Glente. (Hun)
Taarnfalk. (Han)	Natugle.
Spurvehög. (Hun)	Stor Tornskade.
Duehög. (Hun)	Tanagra fra Brasilien.

Sangdrossel.	(Han)	Skovdue.
Vindrossel.		Agerhöne. (Hun)
Natsvale.		Brushöne. (Han)
Sanglærke.		Klyde.
Muskvit.		Rörhöne.
Stillids.		Sort Vandhöne.
Quækerfinke.	(Hun)	Tærne.
Korsnæb.	(Hun)	Struntjæger.
Stær.		Harlekins-And.
Skovskade.		Rödhälset Lom.
Nöddekrige.		Alm. Teiste;
To Kolibrier.		<i>foræret af Disc. Waldemar Bonnesen.</i>
Isfugl.		Söpapagöie.
Grönspætte.	(Hun)	Skelet af en Ædderfugl.
Flagspætte.	(Hun)	
C. Krybdyr.		
Staalorm i Spiritus.		Kranie af en Hugorm.
Hugorm do.		
D. Padder.		
Skelet af den spiselige Frö.		Stor Vandsalamander i Spiritus.
Alm. Frö i Spiritus.		
E. Fisk.		
Flyvegjedde i Spiritus;		En tørret Södrage.
<i>foræret af Disc. Jens Möller.</i>		— Kuffertfisk.
Skelet af en Torsk.		Fosteret af en Hai i Spiritus,
En tørret Söhest.		<i>foræret af Disc. Emil Bjerre.</i>
II. Leddedyr.		
A. Insekter.		
Af disse haves en Samling, hvori næsten alle de i Lærebogen anførte Former findes repræsenterede.		
B. Ædderkopper.		
Skorpion i Spiritus.		Skovtæge (Ixodes) i Spiritus.

C. Tusindben.

Skolopender i Spiritus.

D. Kræbsdyr.

(Naar Intet er noteret, da opbevarede i Spiritus.)

Flodkræbs, tørret og op-
stillet.

Hippolyte sp.

Alm. Krabbe, tørret og
opstillet.

Gelasimus sp.

Carcinus sp.

Gonodactylus sp.

Gammarus sp.

Lysianassa sp.

Æga sp.

Idothea sp.

Caprella sp.

Cyamus ceti.

Branchiopus sp.

Anatifa sp.

Otion sp.

Balanus sp.

Argulus sp.

E. Orme.

(Naar intet Andet er noteret, da opbevarede i Spiritus.)

Nereis sp.

Nereis sp.

Nereis sp.,

foræret af Disc. Victor Hansen.

Aphrodite aculeata.

Sabella sp.

Amphitrite sp.

Røret af en Rörorm, tørret.

Lumbricus sp.

Hirudo medicinalis.

Ascaris sp.

Ascaris sp.

Distomum hepaticum.

Tænia sp.

Tænia sp.

III. Blæddyr.

(Naar Intet er noteret, da opbevaret i Spiritus.)

A. Blæksprutter.

Ommatostrephus, Teodara.

Loligo vulgaris,

foræret af Disc. Emil Hansen.

Nautilus sp. (fossil) Faxō.

Belemnites sp. do.

B. Vingesnegle.

Clio borealis.

C. og D. Snegle og Muslinger.

Dentalium sp.	Modiola sp. (præpareret for at see Gjellerne).
Janthina sp.	
Doris sp.	Modiola sp. (præpareret for at see Lukkemusklerne).
Tritonia.	

Desuden en Samling af Conchylier og Muslinger,
hvori findes næsten alle de i Lærebogen anførte Former.

E. Sækdannede.

Ascidia sp.	Salpa sp.
Ascidia sp.	Selpa sp.
Cynthia sp.	Pyrosoma sp.

IV. Straaldyr.

(Naar intet Andet er noteret, da opbevarede i Spiritus.)

A. Pighudede.

Holothuria sp.	Asterias sp. tørret.
Holothuria sp.	Ophiura sp.
Echinus sp.	Ophiura sp. tørret.
Echinus sp. tørret.	Flere fossile Echini fra Møen.
Asterias sp.	

B. Polyper.

Actinia sp.	Pennatula sp.
Flere Koralstokke.	

C. Gopler.

Velella sp.	Medusa sp.
Porpita sp.	Medusa sp.

Skolen er i Besiddelse af følgende Billedskrifter:

Abbildungen zu Okens allgemeine Naturgeschichte. 4to.
Milne-Edwards, Cours elementaire de zoologie. 8vo.
Schinz u. Brodtmann, Naturgeschichte der Säugethiere,
Vögel, Reptile u. Fische. 5 B. in Fol.

Jussieu, Cours elementaire de botanique. 8vo.
Hartig, Forstbotanik. 4to.
Drewes, Botanisches Bilderbuch. 4to.

I det næste Skoleaar ville følgende Bøger blive brugte:

Førberedelsesklassen. B. A. Borgens og Nungs ABC. Slutningen af Aaret Kl. Funchs Læsebog.

Første Klasse. Funchs danske Læsebog. Hallagers tydste Læsebog 1850. Daugaards og Stockholms Bibelhistorie. Blankensteiners Atlas.

Anden Klasse. Funchs danske Læsebog. Hallagers tydste Læsebog. Daugaards og Stockholms Bibelhistorie. Bohrs Lærebog i den gamle Historie, 2den Udgave. Rimesstads Geographi. Blankensteiners Atlas. Stroms Naturhistorie om Hattedyr og fugle. 1ste og 2det Hestie af Hesteds Tegnebøger.

Tredie Klasse. Funchs danske Læsebog. Bojesens danske Grammatik. Dehleßlægers nordiske Oldsagn. Nungs tydste Læsebog for de lavere Klasser. Nungs Formlære. Hallagers ABC ved Borring. Daugaards og Stockholms Bibelhistorie. Det nye Testamente. Katechismus. Psalmebog med Tillæg. Bohrs Lærebog i den gamle Historie, 2den Udgave. Rimesstads Geographi. Blankensteiners Atlas. Stroms Naturhistorie om fugle, Krybdyr og Fisje. Nogle Hester af Hesteds Tegnebøger.

Fjerde Klasse. Holst's prosaistiske og poetiske Læsebog. Dehleßlægers nordiske Oldsagn. Bojesens danske Grammatik. Nungs tydste Læsebog for de lavere Klasser. Nungs Formlære. Histoire du petit Jeannot. Hallagers franske ABC. Abrahams's franske Grammatik. Balles Lærebog. Herslebs store Bibelhistorie. Katechismus. Psalmebog med Tillæg. Bohrs Lærebog i den gamle Historie, 2den Udgave. Belschows Geographi. Blankensteiners Atlas. Prosch's naturhistoriske Lærebog.

Femte Klasse. A & B. Holst's prosaistiske og poetiske Læsebog. Bojesens danske Grammatik. Magers tydste Læsebog 2det Kursus. Nungs Formlære. Histoire du petit Jeannot. Abrahams's franske Grammatik og Borring's Stilosvelser. Borring's franske Læsebog for Mellemklasser 6te Udgave. Et tydste og et fransk Lexicon. Balles Lærebog. Herslebs store Bibelhistorie. Katechismus. Psalmebog. Bohrs Lærebog i Middelalderens Historie, 2den Udgave. Belschows Geographi. Blankensteiners Atlas. Prosch's Lærebog i Naturhistorie. A alene: Borgens latinste Læsebog. Madvigs Grammatik. B alene: The history of little Jack Rosings Formlære. Nungs Syntax. Allens Lærebog i Danmarks Historie.

Sjette Klasse. A & B. Holsts poetiske og prosaistiske Læsebog. Bojesens danske Grammatik. Magers tydste Læsebog, 2det Kursus. Nungs Grammatik (Formlære og Syntax). Borring's franske Læsebog for Mellemklasser, 6te Udgave. Abrahams's Grammatik og Borring's Stilosvelser. Et tydste og et fransk Lexicon. Balles Lærebog. Herslebs store Bibelhistorie. Kærtchen's Psalmebog. Bohrs Lærebog i Middelalderens Historie, 2den Udgave. Belschows Geographi, sidste Udgave. Blankensteiners Atlas. Bramsens eg Drejers Zoologi eg Botanik. A alene: Cæs. de bell. Gall. Borgens latinste Læsebog.

Et latinist Lexicon. Bergs græske Lærebog, 1ste og 2det Aars Kursus. Bergs Schema til den græske Formlære. B alene: Nepps engelske Lærebog. The history of little Jack. Rosings Formlære. Ankers engelske Stileovelser. Allens Lærebog i Danmarks Historie.

Syvende Klasse. A. & B. Holsts poetiske Lærebog. Bojesens danske Grammatik. Magers tydste Lærebog, 2det Kursus. Rungs tydste Formlære og Syntar. Borringss franske Lærebog for Mellemklasser. Abrahams's Grammatik. Borringss Stileovelser. Et fransk og et tydste Lexicon. Balles Lærebog. Herslebs store Bibelhistorie. Katechismus. Bohrs Lærebog i den nyere Historie. Belschows Geographi. Et Atlas. Bergs første Grunde i den almindelige Mathematik. 3die Udgave (1846). Bergs Lærebog i den elementære Plangeometri. 2den Udgave (1851). Bramsens og Dreyers Zoologi og Botanik. A. a lene: Cæs de bell. Gall. Cic. or. ed. Madvig. Madvigs Grammatik. Bergs græske Lærebog for 2det Aars Kursus. Xenoph. Anab. udg. af Berg og Fibiger. Bergs Schema. Tregders Grammatik. Det latinist og græske Lexicon. B alene: Nepps engelske Lærebog. Rosings Formlære. Ankers engelske Stileovelser. Allens Lærebog i Danmarks Historie.

Ottende Klasse. A & B. Magers tydste Lærebog, 3die Aars Kursus. Rungs tydste Formlære og Syntar. Abrahams's Literaturhistorie. Enkelte Stykker af de tydste Klassikere, som nærmere ville blive bestemte. Abrahams's Grammatik og Borringss Etudes littéraires. Et tydste og et fransk Lexicon. Bohrs Lærebog i den nyere Historie. Belschows Geographi, sidste Udg. Blankensteiners Atlas. Balles Lærebog. Herslebs Bibelhistorie. Det gamle og det nye Testament. Bergs første Grunde i den almindelige Mathematik, 3die Udgave (1846). Bergs Lærebog i den elementære Plangeometri, 2den Udgave (1851). A alene: Sall. ed. Bojesen. Cic. orat. ed. Madvig. Madvigs Grammatik. Xenophons Anabasis, ved Berg og Fibiger. Homer. Tregders Formlære. Madvigs græske Syntar. Bergs Schema. Bergs Øvelser i at oversætte fra Danskt til Græst. Det latinist og græske Lexicon. B alene: Mariboes Grammatik. Rosings engelske Læsesynter. The sketch book by Washington Irving. Ivanhoe. Ankers engelske Stileovelser. Et engelsk Lexicon. Bremanns store tydste Grammatik. Pouilletts chemiske Physik ved Overlærer Petersen. Ørsteds mechaniske Physik, 2den Udgave.

Hipiranterne til Landstadsafademet have danske, tydste, franske, historiske, geographiske Lærebøger tilfølles med 8 B. Desuden: Bergs Stereometri, Bergs Algebra, 3die Udgave. En Logarithmetabel med 7 Decimaler. Hettich's geometriske Legnestole.

Niende Klasse. 1ste og 2det Parti. Livius 3die Pent. Horats, Orellis mindre Udgave. Virgil Ån. Cic. de oss. ed. Lund. Madvigs Grammatik. Heinrichsens Opgaver til Oversættelse fra Latin til Danskt. Bojesens græske og latinistiske Antiquiteter. Tregders Literaturhistorie. Stolls Mythologi ved Schmidt. Bergs "nogle attiske Laier." Bergs syntaktiske Exempelsamling. Homers Iliade og Odyss. Herod. Tregders Grammatik. Madvigs græske Syntar. Genesis og Whitles Grammatik og Analyse (for Hebræernes Bedkommende). Allens Lærebog i Danmarks Historie. Bohrs Lærebøger i Historien (i sidste Udgave). Balles Lærebog. Herslebs store Bibelhistorie. Novum Testamentum gr. Bergs matematiske Lærebøger. Georges og Arnesens Lexica. Pouilletts chemiske Physik ved Overlærer Petersen. Ørsteds mechaniske Physik, 2den Udgave.